



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 1 września 2025 r.

Poz. 4993

UCHWAŁA NR XVIII/250/2025 RADY GMINY LISZKI

z dnia 27 sierpnia 2025 roku

w sprawie przyjęcia Diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych Gminy Liszki.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940), oraz art. 5 ust. 2, ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1818) Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych Gminy Liszki stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Wójtowi Gminy Liszki.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady Gminy Liszki

mgr inż. Zbigniew Kaczor

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Załącznik do uchwały Nr XVIII/250/2025

Rady Gminy Liszki

z dnia 27 sierpnia 2025 r.

**Diagnoza potrzeb i potencjału wspólnoty
samorządowej w zakresie usług społecznych
Gminy Liszki**



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską**Sierpień 2025 r.****Spis treści**

Spis treści	2
I Wprowadzenie.....	3
I 1. Koncepcja badawcza, metodologia, grupy badane	3
I 2. Podstawa prawna	5
I 3. Struktura dokumentu.....	7
II Analiza danych zastanych.....	7
II 1. Lokalizacja	7
II 2. Demografia.....	8
II 3. Pomoc społeczna	9
II 4. Infrastruktura pomocy społecznej (zasoby)	10
II 5. Edukacja, kultura i sport	11
II 6. Służba zdrowia i opieka nad dziećmi do lat 3	12
II 7. Rynek pracy	13
II 8. Współpraca JST z mieszkańcami (partycypacja obywatelska)	14
II 9. Współpraca JST z organizacjami (NGO i podmioty ekonomii społecznej).....	15
II 10. Jednostki organizacyjne gminy wykonujące zadania publiczne.....	17
III Podsumowanie i analiza wyników badań fokusowych w gminie Liszki	19
III 1. Najważniejsze problemy społeczne.....	19
III 2. Potrzeby i rekomendacje dla gminy	21
III 3. Bariery w realizacji usług społecznych	22
IV Podsumowanie i analiza badania ankietowego w gminie Liszki.....	23
IV 1. Charakterystyka grupy badanej.....	23
IV 2. Sytuacja dzieci i młodzieży	27
IV 3. Seniorzy.....	29
IV 4. Osoby z niepełnosprawnością.....	34
IV 5. Rodziny z dziećmi.....	37
IV 6. Kultura i czas wolny.....	43
IV 7. Działalność i aktywność społeczna	46
IV 8. Działalność organizacji pozarządowych	50
V Wnioski i rekomendacje.....	56

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

VI Analiza SWOT systemu usług społecznych w Gminie Liszki	62
VII Odniesienie do pytań badawczych zawartych w koncepcji ROPS.....	63
VIII Zakończenie	66
Spis wykresów i tabel	67

I WPROWADZENIE

I 1. KONCEPCJA BADAWCZA, METODOLOGIA, GRUPY BADANE

Koncepcja badawcza dotyczy diagnozy zapotrzebowania na usługi społeczne oraz możliwości ich świadczenia na poziomie gminy, z uwzględnieniem różnych grup społecznych i lokalnych podmiotów. Jej celem jest dostarczenie wskazówek, które pomogą opracować programy wsparcia lub strategię społeczne. Kluczowe elementy obejmują:

1. Cele badania:
 - o Zidentyfikowanie potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych, takich jak pomoc rodzinom, wsparcie osób starszych i niepełnosprawnych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
 - o Ocena potencjału lokalnych instytucji i organizacji pozarządowych do realizacji tych usług.
 - o Określenie głównych wyzwań i priorytetów w dostarczaniu wsparcia społecznego.
2. Zakres badań:
 - o Analiza dostępnych danych (np. struktura demograficzna, poziom korzystania z pomocy społecznej).
 - o Badania ankietowe i wywiady wśród mieszkańców oraz przedstawicieli organizacji i instytucji lokalnych.
 - o Pogłębiona analiza problemów i poszukiwanie rozwiązań poprzez zogniskowane wywiady grupowe.
3. Grupy docelowe:
 - o Mieszkańcy gminy (rodziny z dziećmi, seniorzy, osoby z niepełnosprawnościami, osoby w kryzysie).
 - o Organizacje pozarządowe i przedsiębiorstwa społeczne.
 - o Pracownicy instytucji publicznych.
4. Pytania badawcze:
 - o Jakie są najważniejsze potrzeby społeczne w gminie?
 - o Jakie usługi należy rozwijać w pierwszej kolejności?
 - o Jakie są zasoby i bariery w rozwijaniu usług społecznych?
5. Metody badawcze:
 - o Analiza danych statystycznych.
 - o Ankiety (online, telefoniczne, papierowe).
 - o Wywiady grupowe i indywidualne.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Efektem badania będzie raport zawierający szczegółowe wnioski i rekomendacje, które pomogą lepiej dopasować ofertę usług społecznych do potrzeb mieszkańców. Dokument posłuży m.in. do planowania strategii rozwoju lokalnych usług społecznych i poprawy ich dostępności.

W niniejszym dokumencie przedstawiono wyniki diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych w gminie Liszki. W badaniu przeprowadzonym na początku 2025 r. posłużono się metodami opisanymi poniżej.

- 1) **Analiza desk research** – dokonano analizy zbiorów danych statystycznych dotyczących realizacji polityki społecznej przez lokalnej instytucje.
- 2) **Badanie ankietowe metodą CAWI** - na pytania zawarte w elektronicznej, anonimowej ankiecie odpowiedziało **552** mieszkańców gminy Liszki oraz dodatkowo **6** przedstawicieli lokalnych podmiotów ekonomii społecznej. Poniżej przedstawiono grupę respondentów z podziałem na wiek i płeć.

Tabela 1. Struktura wieku i płci ankietowanych

Wiek / płeć	Kobiety	Mężczyźni
0-17 wiek przedprodukcyjny	68	57
18-60 wiek produkcyjny	178	153
61 i więcej wiek poprodukcyjny	60	36

- 3) **Wywiady grupowe i indywidualne (małe badanie focusowe)** – w ramach badań jakościowych przeprowadzono grupowe wywiady pogłębione (nieformalne spotkania konsultacyjne), z udziałem mieszkańców oraz przedstawicieli instytucji społecznych. Choć liczba uczestników była niższa niż zakładana w klasycznych FGI (3–4 osoby na grupę), uzyskano wartościowe dane diagnostyczne w formie opinii, ocen i propozycji. Spotkania te miały charakter eksploracyjny i miały na celu uzupełnienie wniosków ilościowych. W tym przeprowadzono: dwa wywiady grupowe z mieszkańcami:

- grupa 1 – 3 osoby.

- grupa 2 – 4 osoby.

Jeden wywiad grupowy z pracownikami socjalnymi OPS – 3 osoby.

Wywiady indywidualne:

- Koordynator z Klubu Seniora w Liskach – 1 osoba.

- Przedstawiciel NGO (Stowarzyszenie Perspektywa) – 1 osoba.

Z uwagi na niską frekwencję przedstawicieli NGO ponowiono badanie focusowe, w którym wzięło udział 6 przedstawicieli NGO (KGW, Fundacja oraz przedstawiciel Związku Harcerskiego).

Łącznie przeprowadzono: 6 wywiadów (4 grupowe i 2 indywidualne), a uczestniczyło w nich 18 osób (7 mieszkańców, 3 pracowników OPS, 1 Koordynator Klubu Seniora, 7 przedstawiciel NGO).

Wywiady objęły szerokie spektrum uczestników: mieszkańców, pracowników pomocy społecznej, przedstawicieli organizacji społecznych oraz osoby pracujące z seniorami, dziećmi i młodzieżą. Dzięki temu udało się uzyskać kompleksowy obraz potrzeb i problemów społeczności lokalnej.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

W kwestionariuszu zastosowano powtórzenia niektórych pytań odnoszących się do funkcjonowania mieszkańców w różnych aspektach życia (np. dostęp do usług, bariery w środowisku, poczucie samotności).

Choć pytania te są sformułowane identycznie, zostały umieszczone w odrębnych sekcjach tematycznych skierowanych do różnych grup (np. osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin z dziećmi, ogółu mieszkańców).

W związku z tym przyjęto interpretację, że respondenci odpowiadali na te pytania z perspektywy wybranej grupy społecznej (w zależności od umiejscowienia pytania w formularzu).

Informacje uzyskane na podstawie odpowiedzi respondentów zilustrowano na wykresach w części III niniejszego dokumentu. Informacje na wykresach dla wszystkich kategorii badanych grup są zaokrąglane do pełnych procentów, a tylko w przypadku bardzo niskich wartości (zaokrąglanych do zera), w nawiasach są podawane wartości z dokładnością do 0,01. W przypadku pytań wielokrotnego wyboru podawany jest zarówno odsetek osób głosujących na dane opcje, który w sumie przekracza 100%, gdyż jedna osoba może wybierać wiele opcji, jak i procent głosów będący zsumowaniem wszystkich oddanych głosów przez respondentów (w sumie 100%). Ponadto przy takich pytaniach obliczana jest też średnia wskazań liczona jako średnia arytmetyczna odsetka osób głosujących na poszczególne opcje. Wykresy są opisane nad nimi, a tytuły pojawiają tylko na tych wykresach, co do których może istnieć niejasność odnośnie formy zadawanego pytania.

I 2. PODSTAWA PRAWNA

W myśl art. 4. Ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych (Dz. U. 2019, poz. 1818) rada gminy może przyjąć, w drodze uchwały, program usług społecznych, określający usługi społeczne wynikające z potrzeb wspólnoty samorządowej. Uchwała w tej sprawie stanowi akt prawa miejscowego. Rada gminy może przyjąć więcej niż jeden program usług społecznych. Natomiast opracowywanie, przyjmowanie, realizowanie i ocena programów usług społecznych należy do zadań własnych gminy o charakterze fakultatywnym.

Zgodnie z **art. 5 ust. 2** ww. ustawy przy opracowywaniu programu usług społecznych gmina bierze pod uwagę diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych, opracowaną przez centrum usług społecznych.

Ponadto w **art. 13 ust. 1 pkt 3**. ww. ustawy wśród zadań centrum usług społecznych podano wprost opracowywanie diagnozy potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych.

Natomiast zakres przedmiotowy diagnozy określono w sposób otwarty w **art. 21** podanej ustawy. Zgodnie z tą regulacją, na podstawie wniosków wynikających z rozeznania potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych centrum opracowuje diagnozę potrzeb i potencjału wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych. Diagnoza jest opracowywana na okres 5 lat i podlega aktualizacji w przypadku istotnej zmiany wniosków wynikających z rozeznania. Diagnoza zawiera w szczególności informacje dotyczące:

- 1) potrzeb wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych;

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

2) jednostek organizacyjnych gminy, organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz osób fizycznych i prawnych, wykonujących usługi z zakresu, o którym mowa w art. 2 ust. 1, na obszarze działania centrum wraz ze wskazaniem wykonywanych przez nie usług.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

I 3. STRUKTURA DOKUMENTU

Układ diagnozy został uporządkowany w sposób odpowiadający etapom badania:

1. Analiza danych zastanych (potrzeby i potencjał)
2. Badania jakościowe i ilościowe (potrzeby i bariery),
3. Zbiór rekomendowanych działań,
4. Analiza SWOT,
5. Podsumowanie zgodności z pytaniami badawczymi,
6. Zakończenie.

II ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Przedstawiona w tym rozdziale analiza obejmuje wszystkie obszary tematyczne zawarte w arkuszu danych zastanych, dotyczące demografii, pomocy społecznej, edukacji, kultury, sportu, zdrowia, rynku pracy oraz współpracy samorządu (JST) z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi. Poniżej przedstawiono kluczowe trendy, zmiany na przestrzeni lat 2020-2023 oraz najważniejsze wskaźniki dla każdego z tych obszarów.

II 1. LOKALIZACJA

Gmina Liszki położona jest w południowej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej. Od strony wschodniej graniczy z miastem Kraków, a od zachodniej z gminą Czernichów. Strona południowa przylega do rzeki Wisły, zaś północną częścią opiera się o Garb Tenczyński. Obszar ten objęty jest Tenczyńskim Parkiem Krajobrazowym i Bielańsko-Tynieckim Parkiem Krajobrazowym. Przez środek gminy przepływa rzeka Sanka tworząc tzw. zapadlisko Cholerzyńskie o szerokości 2 km. Urozmaicona rzeźba terenu – wapienne skałki krasowe, dolinki oraz jaskinie przyciągają licznych turystów. Gmina Liszki wchodzi w skład powiatu krakowskiego. W pobliżu znajduje się Międzynarodowy Port Lotniczy im. Jana Pawła II Kraków – Balice. Przez obszar gminy przechodzi autostrada A4 wraz z obwodnicą Krakowa oraz droga nr 780 łącząca Kraków z Chełmem Śląskim (przez Oświęcim). Jako gmina przylegająca do Krakowa posiada dobre połączenie z miastem liniami komunikacji miejskiej oraz prywatnymi liniami busów.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

II 2. DEMOGRAFIA

Liczba mieszkańców gminy **systematycznie wzrastała** w analizowanym okresie. W 2020 r. gmina liczyła 18 084 mieszkańców, a do 2023 r. liczba ta wzrosła do 18 591. Oznacza to niewielki, ale wyraźny **przyrost ludności** (około 2,8% w ciągu czterech lat). Wzrost ten może świadczyć o dodatnim saldzie migracji lub przewadze urodzeń nad zgonami w ostatnich latach.

Struktura wieku mieszkańców **zmienia się w kierunku starzenia się społeczeństwa**, choć zauważalny jest też wzrost liczby dzieci i młodzieży. Populacja osób w wieku przedprodukcyjnym (0–17 lat) zwiększyła się z 3 925 w 2020 r. do 4 276 w 2023 r., co oznacza około 9% wzrostu. Równocześnie **liczba osób w wieku produkcyjnym** (18–59 lat kobiety, 18–64 lat mężczyźni) **nieco spadła** – z 10 963 do 10 788 (spadek o ok. 1,6%). Najstarsza grupa, czyli osoby w wieku poprodukcyjnym (powyżej 60/65 lat), **znacząco się powiększyła** – z 3 196 do 3 527 (wzrost o ponad 10%). Udział seniorów w ogólnej populacji wzrósł więc z 17,7% do około 19%.

Wskaźnik podwójnego starzenia się (odsetek osób 80+ w populacji seniorów 65+) **nieco się obniżył** – z ok. 16,6% w 2020 r. do 15,0% w 2023 r. Oznacza to, że mimo wzrostu liczby najstarszych mieszkańców (85+ lat wzrosło z 229 do 250 osób), przybyło jeszcze więcej nowych seniorów w młodszych rocznikach poprodukcyjnych, zmniejszając względny udział najstarszych w grupie seniorów.

Analiza ruchu naturalnego wskazuje na **pogorszenie się bilansu urodzeń i zgonów** w porównaniu z połową minionej dekady, ale z zauważalną poprawą po 2020 roku. W 2014 r. notowano 174 urodzenia żywe i 126 zgonów, co dawało dość wysoki przyrost naturalny (+2,89%). W 2020 r. sytuacja uległa odwróceniu – urodzeń było 167, a zgonów aż 166 (prawdopodobnie wpływ pandemii), przez co przyrost naturalny spadł praktycznie do zera (+0,06%). Do 2023 r. nastąpiło jednak **częściowe odbicie** – liczba urodzeń wyniosła 154, zaś zgonów 126, co przełożyło się na przyrost naturalny około +1,52%. Nadal jest on niższy niż w połowie poprzedniej dekady, ale trend po 2020 r. jest **wzrostowy** (poprawa sytuacji demograficznej dzięki mniejszej liczbie zgonów po ustąpieniu szczytu pandemii).

Warto odnotować także dane dotyczące osób z niepełnosprawnością. Według Narodowego Spisu Powszechnego (dane z 2021 r.), w gminie jest około **2 400 osób z niepełnosprawnościami**, co stanowi mniej więcej 13% mieszkańców. W tym 1 104 to mężczyźni, a 1 296 kobiety. Ten odsetek obrazuje istotny wymiar społeczny – znaczną grupę osób mogących wymagać wsparcia medycznego i społecznego.

Podsumowując dział demografia: gmina nieco zwiększa liczbę ludności, ale jednocześnie **starzeje się** – rośnie liczba seniorów i (w mniejszym stopniu) dzieci, zaś udział osób w wieku produkcyjnym spada. Dynamika urodzeń względem zgonów była niekorzystna około 2020 r., lecz ostatnie lata przynoszą pewną poprawę. Zmiany te oznaczają wyzwania dla lokalnej polityki społecznej i usług (m.in. potrzeby opiekuńcze starszych osób) przy jednoczesnej konieczności utrzymania warunków sprzyjających rodzinom z dziećmi.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

II 3. POMOC SPOŁECZNA

Liczba mieszkańców korzystających z pomocy społecznej – finansowej, zdecydowanie maleje w latach 2020–2023. W 2020 r. zasiłki i świadczenia z pomocy społecznej przyznano 266 osobom, natomiast w 2023 r. już tylko 170 osobom. To oznacza spadek o około 36% ogółu beneficjentów w ciągu trzech lat. Podobny trend dotyczy liczby rodzin objętych pomocą – zmniejszyła się ona z 199 rodzin w 2020 r. do 137 rodzin w 2023 r. (spadek o ~31%). Jest to **pozytywny sygnał** świadczący o poprawie sytuacji bytowej mieszkańców (mniej osób potrzebuje wsparcia socjalnego) lub efekcie zmian systemowych (np. zastąpienie części świadczeń pomocą niefinansową lub programami rządowymi).

Warto zauważyć, że **zmienił się charakter korzystania z pomocy społecznej**. Średnia liczba osób w rodzinie korzystającej ze wsparcia zmniejszyła się z prawie 2,0 w 2020 r. do około 1,5 w 2023 r. Oznacza to, że obecnie wśród podopiecznych pomocy społecznej jest więcej samotnych osób lub małych gospodarstw domowych, a mniej licznych rodzin. Potwierdza to obserwacja, że **coraz większy odsetek świadczeniobiorców stanowią osoby samotne, często długotrwale korzystające ze wsparcia**. Liczba osób korzystających długotrwale z pomocy (wieloletni podopieczni) spadła wprawdzie z 172 do 115, ale ich udział procentowy wśród wszystkich korzystających nieco wzrósł (z ~65% do ~68%). Oznacza to, że spadek dotknął głównie osób korzystających krótkotrwale/okresowo, podczas gdy grupa najtrudniejszych przypadków wciąż stanowi wyzwanie.

Powody z jakich udzielana jest pomoc finansowa lub rzeczowa, to w szczególności:

- **Ubóstwo** jako powód pomocy dotyczyło 126 rodzin w 2020 r., a w 2023 r. już tylko 75 rodzin. To spadek o 40%, co sugeruje zmniejszenie skali skrajnego niedostatku w gminie.
- **Bezrobocie** jako przyczyna spadło z 62 do 34 rodzin – zgodnie z trendem malejącego bezrobocia w ostatnich latach.
- **Niepelnosprawność** – liczba rodzin wymagających wsparcia z tego tytułu zmniejszyła się ze 105 do 77.
- **Długotrwała lub ciężka choroba** – przypadków tych było 140 w 2020 r., a 105 w 2023 r., co także oznacza istotny spadek (około 25%).
- **Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych** (dotycząca np. samotnych rodziców czy rodzin wielodzietnych mających trudności w wychowaniu) – tu z 29 rodzin w 2020 r. liczba spadła do 9 w 2023 r. To bardzo duża redukcja, świadcząca być może o skuteczności programów wspierających rodziny lub o poprawie sytuacji tych rodzin.
- **Bezdomność** – liczba osób bezdomnych korzystających z pomocy utrzymuje się na niskim poziomie (3-5 osób rocznie, bez wyraźnego trendu wzrostowego; w 2023 r. 3 osoby).
- **Uzależnienia (alkoholizm lub narkomania)** jako powód pomocy dotyczą kilku rodzin rocznie (7–9 przypadków), bez większych zmian (lekki spadek do 7 w 2023 r.).
- **Przemoc domowa** – jednym z podstawowych wskaźników tego zjawiska jest liczba wszczętych procedur Niebieskie Karty. W 2020 r. wszczęto: 29 procedur, w 2021: 24, w 2022: 23 i w 2024: 40. To wskazuje na wzrost wszczynanych procedur Niebieskie Karty na terenie gminy Liszki, a tym samym może oznaczać albo znaczącą skalę zjawiska, albo niedostateczne wykrywanie/zgłaszanie.

Ogółem, **wskaźniki pomocy społecznej wskazują na poprawę sytuacji społeczno-ekonomicznej w gminie**. Mniej mieszkańców potrzebuje wsparcia finansowego z pomocy

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

społecznej, zwłaszcza z powodu ubóstwa czy bezrobocia. Pozostają jednak wyzwania związane z grupą długotrwale korzystających (często osoby samotne, chore lub niepełnosprawne), którzy nadal stanowią trzon klientów pomocy społecznej.

II 4. INFRASTRUKTURA POMOCY SPOŁECZNEJ (ZASOBY)

Dane za 2023 r. pokazują, że gmina **dysonuje ograniczoną własną infrastrukturą pomocy społecznej** i w dużej mierze polega na współpracy z podmiotami zewnętrznymi lub sąsiednimi gminami. W wielu kategoriach instytucji opiekuńczych odnotowano brak placówek na terenie gminy. Przykładowo:

- **Dzienny Dom Pomocy (dla seniorów)** – brak takiej placówki w gminie.
- **Dom Pomocy Społecznej (całodobowy dla osób starszych lub niepełnosprawnych)** – brak na terenie gminy, Gmina korzysta z placówek prowadzonych przez Powiat
- **Kluby samopomocy (seniorów lub dla osób z zaburzeniami psychicznymi)** – brak.
- **Mieszkania wspomagane/treningowe** – brak.
- **Warsztaty terapii zajęciowej, Zakład Aktywności Zawodowej** – brak.
- **Placówka wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży (światlica środowiskowa)** – brak.
- **Klub Integracji Społecznej (KIS)** – brak.

Wyjątki stanowią dwa obszary, gdzie gmina zapewnia wsparcie poprzez porozumienia z innymi podmiotami:

- **Środowiskowy Dom Samopomocy (ŚDS)** – gmina nie prowadzi własnego ŚDS, ale na mocy porozumienia międzygminnego z Gminą Zabierzów i Gminą Kraków 9 podopiecznych z gminy Liszki korzysta z usług 3 ŚDS w tych gminach.
- **Schronisko dla osób w kryzysie bezdomności** – gmina również nie prowadzi własnego schroniska, ale zawarła porozumienie ze schroniskiem prowadzonym przez organizację pozarządową (wskazano 1 taką placówkę obsługującą gminę). Na tej podstawie osoby bezdomne z terenu gminy mogą uzyskać schronienie. W 2023 r. ze schroniska skorzystała 1 osoba z gminy (co odpowiada liczbie bezdomnych wspomnianych w danych pomocy społecznej).

Istotne jest, że **we wszystkich kategoriach liczba oczekujących na wsparcie wynosi 0**, co sugeruje, iż bieżące potrzeby w zakresie miejsc opieki są zaspokajane (być może dzięki tym porozumieniom lub braku zgłoszonego zapotrzebowania). Niemniej brak własnych placówek oznacza, że **gmina jest zależna od zewnętrznych usług** w zakresie opieki instytucjonalnej (zwłaszcza dla osób starszych, chorych psychicznie, niepełnosprawnych oraz dzieci z rodzin dysfunkcyjnych). Może to stanowić wyzwanie w przyszłości wraz ze starzeniem się społeczeństwa – konieczne może być rozwijanie lokalnych usług opiekuńczych lub dalsze wzmacnianie współpracy z ościennymi gminami i organizacjami.

Mieszkańcy gminy Liszki mają dostęp do specjalistycznego poradnictwa osób zatrudnionych w **Punkcie Konsultacyjnym w Liszkach**.

Punkt Konsultacyjny oferuje następujące usługi:

→ **konsultacje psychiatryczne** kierowane do mieszkańców gminy Liszki obejmują w szczególności sprawy z zakresu procedury przymusowego leczenia odwykowego oraz

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

w zakresie zdrowia psychicznego w obszarze uzależnienia od alkoholu dla osób i rodzin borykających się z problemem i skutkami wywołanymi przez uzależnienie.

→ **konsultacje rodzicielskie** dla mieszkańców gminy Liszki (rodzin i dzieci) przeżywających trudności wychowawcze, z wyrażaniem emocji, uczuć, osłabienie więzi z dzieckiem na skutek niekorzystnych zjawisk przemocy, uzależnień, przemocy rówieśniczej. Maja na celu naukę i modelowanie poprawnej komunikacji w rodzinie.

→ **konsultacje prawne** kierowane do mieszkańców gminy Liszki obejmujące w szczególności sprawy z zakresu procedury przymusowego leczenia odwykowego oraz przeciwdziałania przemocy w rodzinie a także spraw pokrewnych opiekuńczo-wychowawczych, zdrowia psychicznego.

→ **konsultacje ds. zjawiska przemocy domowej** kierowane do mieszkańców, w szczególności osób doznających przemocy domowej. Sprawy obejmują psychoedukację z zakresu zjawiska przemocy, odzyskiwania równowagi życiowej w doznawanym kryzysie, wysłuchanie w bezpiecznej atmosferze bez oceniania, porady pierwszego kontaktu, odnalezienie zasobów, które pozwolą poradzić sobie z kryzysem, pomoc w wychodzeniu z sytuacji przemocy poprzez poszukiwanie własnej drogi i sposobu wyjścia z problemu, ukierunkowanie na współpracę z przedstawicielami instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy, wsparcie w opracowaniu planu bezpieczeństwa.

→ **konsultacje psychologiczno-terapeutyczne** dla mieszkańców gminy Liszki borykających się z nadużywaniem alkoholu lub przez członka rodziny, w szczególności motywowanie do podejmowania leczenia odwykowego, utrzymywanie abstynencji.

II 5. EDUKACJA, KULTURA I SPORT

Dane edukacyjne za 2023 r. pokazują **sić placówek oświatowych dostosowaną do potrzeb demograficznych gminy**. Na terenie gminy funkcjonuje **11 przedszkoli** oraz **11 szkół podstawowych** (stan na 2023 r.). Taka liczba placówek sugeruje, że w niemal każdej miejscowości zapewniono dostęp do edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Brak jest tzw. punktów przedszkolnych (0 punktów przedszkolnych odnotowano, co oznacza że wszystkie oddziały przedszkolne to pełnoprawne przedszkola). **Dostępność przedszkoli** można uznać za dobrą, choć brak konkretnych wskaźników (np. odsetka dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym) utrudnia ocenę – jednak fakt istnienia 11 przedszkoli przy populacji około 4,3 tys. dzieci i młodzieży (0–17 lat) wskazuje, że miejsc prawdopodobnie wystarcza. W szkołach podstawowych również nie odnotowano oddziałów specjalnych – w 2023 r. **nie było specjalnych klas integracyjnych** (0 oddziałów specjalnych), co może oznaczać, że dzieci z niepełnosprawnościami uczęszczają do szkół ogólnodostępnych lub korzystają z placówek poza gminą, jeśli wymagają specjalistycznej edukacji.

Kultura i sport: Na terenie gminy Liszki działa 8 piłkarskich klubów sportowych, 2 szkoły piłkarskie, 1 klub karate, UKS Judo, UKS Siemaszka, UKS Orliki z Mnikowa, UKS 2010, Escape Dance Academy, a ponadto dla mieszkańców jest dostępne: 8 boisk sportowych, basen i przyszkolne sale sportowe. Na terenie gminy działa 10 świetlic wiejskich.

Podsumowując, **sić edukacyjna jest rozbudowana i stabilna**, zapewniając dostęp do przedszkoli i szkół na miejscu. Ponadto na terenie gminy działają **kluby sportowe oraz jest dostępna i stale rozwijana infrastruktura w zakresie kultury fizycznej, sportu i rekreacji**.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską MAŁOPOLSKA

II 6. SŁUŻBA ZDROWIA I OPIEKA NAD DZIEĆMI DO LAT 3

W obszarze zdrowia (opieki zdrowotnej) dane z 2023 r. wskazują na **istniejącą podstawową infrastrukturę medyczną i opieki nad dziećmi**, aczkolwiek ograniczoną do podstawowych placówek:

- Na terenie gminy działają **2 żłobki lub kluby dziecięce** (placówki opieki nad dziećmi do lat 3). Korzysta z nich łącznie 39 dzieci. To dość skromna liczba miejsc żłobkowych, biorąc pod uwagę populację małych dzieci – jednak fakt istnienia choć dwóch takich placówek świadczy o stopniowym rozwijaniu opieki nad najmłodszymi (wiele gmin wiejskich nie ma żadnego żłobka). Popyt na te usługi może przewyższać podaż, ale brak danych o listach oczekujących uniemożliwia ocenę, na ile 39 dzieci pokrywa zapotrzebowanie lokalne.
- W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej, w gminie funkcjonują **2 przychodnie** (ośrodki zdrowia). Zapewniają one mieszkańcom dostęp do lekarza rodzinnego, pielęgniarek i podstawowych poradni. Dwie przychodnie na gminę wielkości ~18 tys. mieszkańców to typowa liczba w gminach podmiejskich – mieszkańcy mają prawdopodobnie wybór między dwoma NZOZ-ami/centrami zdrowia.
- Dodatkowo odnotowano istnienie **1 podmiotu ambulatoryjnego świadczącego całodobową opiekę** (nocna i świąteczna opieka medyczna). Oznacza to, że mieszkańcy gminy mają dostęp do punktu opieki medycznej poza godzinami pracy przychodni (zlokalizowanego w przychodni w Liszkach), gdzie mogą uzyskać pomoc w nocy lub w weekend.

Brakuje w danych informacji o innych aspektach ochrony zdrowia, takich jak liczba aptek, liczba lekarzy specjalistów, czy stan zdrowia mieszkańców (zachorowalność, umieralność). Z udostępnionych wskaźników można jedynie wywnioskować, że **podstawowa dostępność opieki medycznej jest zapewniona**, choć niezbyt rozbudowana. W kontekście starzejącej się populacji (wzrost liczby seniorów) istotne będzie dalsze rozwijanie usług zdrowotnych i opiekuńczych – np. opieki długoterminowej, geriatrycznej – jednak obecnie brak takich placówek w gminie (brak Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego czy domu opieki medycznej). Mieszkańcy wymagający szerszej opieki zdrowotnej korzystają zapewne z infrastruktury powiatowej lub w pobliskich większych miastach.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

II 7. RYNEK PRACY

Stopa bezrobocia rejestrowanego (definiowany jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo) **na terenie gminy maleje** - w roku 2020 wskaźnik ten wyniósł: 5,30%, w 2021: 5,50%, w 2022: 4,60% i w 2023: 4,30%.

W tym największy udział mają dwie grupy: osoby długotrwale bezrobotne (w 2023 stanowiły one: 62,42% ogólnej puli) oraz osoby bezrobotne do 30 r.ż. (w 2023 stanowiły one: 31,08% ogólnej puli).

Dostępne dane liczbowe w arkuszu umożliwiają analizę **struktury osób bezrobotnych** w gminie, toteż na ich podstawie można odnieść się do ogólnych tendencji:

- **Bezrobotna młodzież** (do 30 roku życia, w tym do 25 lat) stanowi istotną część zarejestrowanych bezrobotnych, jednak malejące bezrobocie ogółem sugeruje, że również sytuacja młodych poprawiła się (w skali kraju stopa bezrobocia młodzieży też spadała po 2020).
- **Bezrobotni długotrwale** – te grupy zazwyczaj są wyzwaniem na rynku pracy. Przy ogólnym spadku liczby bezrobotnych można przypuszczać, że ich liczba również się zmniejszyła, choć być może wolniej (często w statystykach udział długotrwale bezrobotnych rośnie, gdy bezrobocie ogółem spada, ponieważ najłatwiej pracę znajdują bezrobotni krótkotrwale).
- **Bezrobotni korzystający jednocześnie z pomocy społecznej** – spadek liczby takich osób jest już widoczny we wcześniejszej analizie pomocy społecznej (mniej rodzin z powodu bezrobocia), co koresponduje z poprawą na rynku pracy.
- **Bezrobotni rodzice małych dzieci czy osoby z niepełnosprawnościami** – te podgrupy również są objęte art. 49 ustawy jako znajdujące się w szczególnej sytuacji. Brak danych liczbowych nie pozwala ocenić zmian, ale ogólny trend spadku bezrobocia sugeruje pewną poprawę także i dla nich, choć mogą wciąż wymagać specjalnych programów aktywizacyjnych.

Podsumowując, **kondycja rynku pracy uległa poprawie** w latach 2020–2023. Bezrobocie spadło, co dla mieszkańców gminy oznacza lepsze perspektywy zatrudnienia. Nadal jednak warto zwrócić uwagę na grupy wymagające wsparcia (długotrwale bezrobotni, starsi bezrobotni 50+, młode osoby bez doświadczenia), aby **zapobiegać długotrwałemu wykluczeniu z rynku pracy** tych grup osób.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

II 8. WSPÓŁPRACA JST Z MIESZKAŃCAMI (PARTYCYPACJA OBYWATELSKA)

Analiza współpracy samorządu z mieszkańcami, na podstawie danych z lat 2020 i 2022, wskazuje że **formalne mechanizmy partycypacji społecznej w gminie są stosunkowo słabo rozwinięte**. W badanych latach gmina przekazywała do GUS informacje o kilku aspektach współpracy, takich jak konsultacje społeczne, inicjatywy obywatelskie czy inicjatywa lokalna.

Konsultacje społeczne: W arkuszu zapytano m.in., czy gmina ma uchwalony akt prawa miejscowego regulujący zasady i tryb prowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami. Dane za 2020 i 2022 r. nie wykazują jednoznacznej odpowiedzi (pola pozostają puste), co może oznaczać brak takiego aktu w obu tych latach. Możliwe, że gmina nie przyjęła odrębnej uchwały w sprawie konsultacji (co nie znaczy, że ich nie przeprowadza, ale nie ma formalnie określonych zasad). Również w pytaniu „Czy przeprowadzono konsultacje społeczne?” brak zaznaczonej odpowiedzi – prawdopodobnie **w badanych latach nie odbyły się formalne konsultacje lub nie zgłoszono ich w ramach badania GUS**. Dotyczy to również poszczególnych obszarów konsultacji (planowanie przestrzenne, drogi, środowisko, zdrowie, pomoc społeczna, edukacja, kultura, sport, rewitalizacja itp.) – we wszystkich tych kategoriach brak odnotowanych konsultacji w 2020 i 2022. Sugeruje to, że **partycypacja w formie konsultacji była znikoma** albo dane te nie zostały uzupełnione przez urząd (co samo w sobie wskazuje na brak praktyki raportowania takich działań). Krótko mówiąc, **mieszkańcy nie byli angażowani w sposób sformalizowany w procesy decyzyjne poprzez konsultacje społeczne** w tych latach.

Informowanie o konsultacjach: Również pytania o formy informowania (BIP, media społecznościowe, plakaty itp.) nie mają zaznaczonych odpowiedzi, co koreluje z brakiem samych konsultacji – jeśli ich nie było, to i nie było o czym informować.

Formy przeprowadzania konsultacji: Rubryki dotyczące metod (zbieranie uwag pisemnych, elektronicznych, spotkania otwarte, sondaże itp.) również są puste, co wskazuje, że **nie wykorzystywano tych narzędzi**, zapewne z powodu braku konsultacji.

Raportowanie z konsultacji: Pytania o opracowywanie i publikowanie raportów z przebiegu konsultacji również pozostały bez odpowiedzi – co jest logiczne, jeśli konsultacji brak, nie ma raportów. Wskazuje to jednak ogólnie, że **brak jest praktyki spisywania i udostępniania mieszkańcom wniosków z konsultacji** (co jest standardem tam, gdzie konsultacje się odbywają).

Inicjatywa uchwalodawcza mieszkańców: Ważnym wskaźnikiem partycypacji jest liczba obywatelskich inicjatyw uchwalodawczych (projektów uchwał składanych przez mieszkańców). Dane pokazują, że **w 2020 i 2022 r. nie zgłoszono żadnej takiej inicjatywy** – pola liczby zgłoszonych i liczby przyjętych uchwał obywatelskich są puste (co zapewne oznacza zero). To oznacza, że mieszkańcy **nie korzystali z przysługującego im prawa inicjatywy uchwalodawczej** albo inicjatywy te nie zostały formalnie złożone. Może to wynikać z braku organizacji społecznej w tym kierunku lub zadowolenia z działań rady gminy, ale też z braku informacji mieszkańców o takiej możliwości.

Inicjatywa lokalna: Na plus wyróżnia się natomiast korzystanie z **inicjatywy lokalnej** jako formy współpracy z mieszkańcami. Inicjatywa lokalna to mechanizm, w którym mieszkańcy/skupieni w grupach mogą złożyć wniosek do gminy o wspólne zrealizowanie przedsięwzięcia (mieszkańcy wnoszą pracę lub środki, gmina dokłada resztę). Dane wskazują, że w obu analizowanych latach gmina miała wdrożone kryteria oceny wniosków w ramach inicjatywy lokalnej (zarówno w 2020, jak i 2022 obowiązywały szczegółowe kryteria oceny –

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

odnotowano odpowiedź „tak” na pytanie o istnienie kryteriów). **Liczba złożonych wniosków** o realizację inicjatywy lokalnej wyniosła 2 w 2020 r. i wzrosła do 3 w 2022 r. – świadczy to o **rosnącym zainteresowaniu mieszkańców inicjatywą lokalną**. Spośród tych wniosków podpisano umowy i faktycznie zrealizowano 2 inicjatywy w 2020 i 2 w 2022. Czyli w 2020 zrealizowano wszystkie zgłoszone (2/2), a w 2022 większość (2 na 3 zgłoszenia – jedno zapewne nie spełniło kryteriów lub jest w trakcie). Gmina **utrzymywała stałą kwotę budżetu** na inicjatywy lokalne – zaplanowana kwota wynosiła 200 000 zł zarówno w 2020, jak i 2022 roku. To pokazuje, że **gmina stawia na ten instrument partycypacji** i przeznacza konkretne środki na współpracę z mieszkańcami przy oddolnych projektach. Te projekty mogły dotyczyć drobnych inwestycji lub działań społecznych zgłoszonych przez mieszkańców – brak szczegółów, ale stała kwota i realizacja kilku inicjatyw sugeruje udaną współpracę w tym zakresie.

Podsumowanie współpracy z mieszkańcami: Formalna partycypacja w formie konsultacji czy inicjatyw uchwałodawczych **jest ograniczona lub niewykorzystywana**. Natomiast mechanizm inicjatywy lokalnej funkcjonuje i cieszy się pewnym zainteresowaniem, co jest pozytywnym przejawem współpracy gminy z aktywnymi mieszkańcami. W kolejnych latach warto rozważyć zwiększenie transparentności i częstotliwości konsultacji społecznych (zwłaszcza w ważnych dla mieszkańców sprawach) oraz promować narzędzia demokracji bezpośredniej, aby mieszkańcy czuli realny wpływ na decyzje lokalne. Aktualnie jednak **współpraca JST-mieszkańcy opiera się głównie na inicjatywach lokalnych**, przy braku szerszych konsultacji i braku radykalnej aktywności obywatelskiej w ramach formalnych procedur.

II 9. WSPÓŁPRACA JST Z ORGANIZACJAMI (NGO I PODMIOTY EKONOMII SPOŁECZNEJ)

Liczba podmiotów społecznych w gminie: Na terenie gminy działają organizacje pozarządowe wymienione w rozdziale II 10. Według rejestru KRS, zapewne istnieje **kilkadziesiąt stowarzyszeń** (typowe dla gminy tej wielkości są kluby sportowe, koła gospodyń, OSP itp.), jednak brak w arkuszu konkretnej liczby zarejestrowanych stowarzyszeń. Wiemy natomiast, że jest **1 fundacja** zarejestrowana w gminie (podano: fundacje – 1). **Przedsiębiorstwa społeczne** (np. spółdzielnie socjalne) prawdopodobnie **nie występują** – gmina nie jest członkiem żadnej spółdzielni socjalnej (na pytanie o liczbę spółdzielni socjalnych z udziałem gminy brak wpisanej liczby, co najpewniej oznacza 0). Również na terenie gminy **nie ma Centrów Integracji Społecznej, Klubów Integracji Społecznej ani Zakładów Aktywności Zawodowej** (wszystkie te pozycje mają wartość 0). To wskazuje, że sektor ekonomii społecznej (poza tradycyjnymi NGO) nie jest rozwinięty – brak podmiotów reintegracyjnych czy przedsiębiorstw społecznych aktywnie działających lokalnie.

Formy wsparcia dla NGO: Pytania o to, czy gmina stosowała różne formy pozafinansowego wsparcia wobec NGO (np. **udostępnianie lokalu na preferencyjnych warunkach, użyczenie sprzętu, pomoc merytoryczna czy prowadzenie centrum wsparcia organizacji**) pozostają bez zaznaczonych odpowiedzi, co sugeruje, że **żadna z wymienionych form nie była formalnie stosowana** w 2021 i 2023 r. Oznacza to, że urząd gminy raczej nie prowadzi polityki aktywnego wspomagania organizacji poprzez np. udostępnianie im pomieszczeń czy szkolenia – przynajmniej nie w sposób, który zostałby odnotowany. Możliwe,

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

że wsparcie ogranicza się do trybu konkursowego (dotacje na zadania publiczne) oraz rutynowych kontaktów, ale brak np. centrum organizacji pozarządowych czy programu szkoleń.

Sieciowanie i współpraca między podmiotami: Brak zaznaczonych odpowiedzi przy pytaniach o **sieciowanie PES** (wymiana informacji, organizacja spotkań, tworzenie partnerstw) sugeruje, że gmina **nie angażowała się w latach 2021–2023 w działania integrujące lokalny trzeci sektor**. Nie organizowano specjalnych forów czy spotkań dla NGO, nie prowadzono doradztwa w zakresie współpracy między podmiotami, ani nie wspierano tworzenia partnerstw/klastrów. Innymi słowy, **każda organizacja działała raczej osobno**, a rola gminy ograniczała się do podstawowych kontaktów (np. ogłaszania konkursów ofert na dotacje, jeśli takie były, choć tych danych tu nie podano).

Współpraca z OWES: OWES to Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej – instytucja regionalna wspierająca rozwój PES. Pytanie, czy gmina współpracowała z OWES, pozostaje bez odpowiedzi, co najpewniej oznacza **brak takiej współpracy**. Gmina nie korzystała z usług OWES w zakresie animacji lokalnych inicjatyw czy wsparcia dla zakładania przedsiębiorstw społecznych. Możliwe, że po prostu w gminie nie podejmowano nowych projektów z zakresu ekonomii społecznej wymagających udziału OWES.

Struktury dialogu obywatelskiego: Z innych danych (formularz współpracy z mieszkańcami) wynikało, że **nie funkcjonuje Rada Działalności Pożytku Publicznego** w gminie – brak takiego ciała konsultacyjnego z udziałem NGO. Podobnie nie ma młodzieżowej rady, rady seniorów ani innych ciał doradczych. Ponadto wydaje się, że w Urzędzie Gminy **nie wyznaczono specjalnej osoby lub komórki do współpracy z organizacjami**. Na pytanie, czy jest osoba dedykowana do kontaktów z NGO jako główne zadanie lub dodatkowe, brak odpowiedzi – co sugeruje, że kwestie współpracy rozproszone są w ramach zwykłych obowiązków (np. referat promocji lub kultury zajmuje się tym przy okazji). Innymi słowy, **brakuje dedykowanego koordynatora ds. współpracy z trzecim sektorem**.

Realizacja zadań publicznych z udziałem NGO: W części arkusza dotyczącej realizacji zadań publicznych (zadania z zakresu pomocy społecznej, zatrudnienia socjalnego, przeciwdziałania bezrobociu, opieki nad dziećmi do lat 3) brak zaznaczonych informacji, czy gmina zleca te zadania organizacjom pozarządowym, czy realizuje je sama. Domyślnie można stwierdzić, że **większość zadań gmina wykonuje samodzielnie** poprzez swoje jednostki. Na przykład pomoc społeczna jest wykonywana przez Ośrodek Pomocy Społecznej gminy (nie ma zlecania NGO), opieka nad dziećmi do lat 3 – żłobki mogą być prowadzone przez gminę lub prywatnie (w danych nie wskazano, by NGO prowadziły żłobek; zapewne są to jednostki samorządowe lub komercyjne). Przeciwdziałanie bezrobociu to domena powiatowego urzędu pracy, nie gminy. Zatrudnienie socjalne (CIS, KIS) – jak wspomniano, nie ma takich jednostek, więc gmina tego nie zleca. Tak więc **model współpracy opiera się raczej na wykonywaniu zadań publicznych we własnym zakresie lub przez sektor komercyjny**, a nie poprzez zlecanie ich organizacjom pozarządowym.

Podsumowanie współpracy z NGO/PES: W latach 2021–2023 **współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi była ograniczona do podstawowych form**. Brak rad konsultacyjnych i brak dedykowanego pracownika ds. współpracy świadczy, że **rola trzeciego sektora w gminie jest marginalna** w kształtowaniu polityk publicznych. Niemniej jednak obecność choćby jednej fundacji i wielu stowarzyszeń oznacza, że potencjał społeczności lokalnej istnieje – być może objawia się on w sferach, których dane nie ujęły (np. OSP działające aktywnie, kluby sportowe organizujące wydarzenia). Na przyszłość, gmina mogłaby rozważyć intensyfikację współpracy: np. powołanie gminnej rady pożytku publicznego, udostępnianie lokali dla stowarzyszeń, czy wspólne projekty z organizacjami. Obecny stan można podsumować jako **minimalny wymagany poziom współdziałania z NGO**, bez dodatkowych inicjatyw ze strony samorządu.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

II 10. JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY WYKONUJĄCE ZADANIA PUBLICZNE

• Placówki oświaty

Gmina Liszki jest organem prowadzącym dla Szkoły Podstawowej im. św. Matki Teresy z Kalkuty w Cholerzynie, Szkoły Podstawowej im. Antoniego Sewiołka w Czułowie, Szkoły Podstawowej im. Ojca Świętego Jana Pawła II w Jeziorzanach, Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Świętego Józefa w Kaszowie, Szkoły Podstawowej Nr 2 im. Św. Jadwigi Królowej w Kaszowie, Szkoły Podstawowej im. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Kryspinowie, Szkoły Podstawowej im. św. Jana Kantego w Liskach, Szkoły Podstawowej im. Księcia Józefa Poniatowskiego w Mnikowie, Szkoły Podstawowej im. Jana Długosza w Piekarach, Szkoły Podstawowej im. Króla Jana III Sobieskiego w Rącznej oraz Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Morawicy, Liceum Ogólnokształcące „Radosna Nowina” w Piekarach.

• Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Liskach

Jest jednostką organizacyjną prowadzącą działalność w formie jednostki budżetowej realizującą zadania Gminy liszki z zakresu pomocy społecznej, tj.:

- zadania własne o charakterze obowiązkowym art. 17 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 1283),
- zlecone gminie przez administrację rządową art. 18 ust. 1 Ustawy o pomocy społecznej,
- wynikające z ustaw szczególnych.

• Gminna Biblioteka Publiczna w Liskach

Jest samorządową instytucją kultury Gminy Liszki, która jako biblioteka publiczna wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej. GBP w Liskach prowadzi 2 filie biblioteczne: w Morawicy i w Kaszowie. Główne zadania biblioteki: 1. Gromadzenie, opracowywanie, przechowywanie i ochrona materiałów bibliotecznych, 2. Udostępnianie zbiorów bibliotecznych w czytelnich i wypożyczanie do domu, 3. Prowadzenie wypożyczeń międzybibliotecznych, 4. Prowadzenie działalności bibliograficznej, 5. Popularyzacja książki i czytelnictwa, 6. Współdziałanie z bibliotekami wchodzącymi w skład sieci bibliotecznej, 7. Doskonalenie form i metod pracy bibliotecznej.

• Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej w Liskach

Gmina Liszki jest organem założycielskim Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Liskach. Podstawę działalności SPZOZ w Liskach określa jego Statut. Samodzielnym Publicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej w Liskach kieruje Dyrektor oraz Zastępca Dyrektora ds. Medycznych. Strukturę organizacyjną SPZOZ w Liskach określają: - Statut – Regulamin organizacyjny. SPZOZ w Liskach korzysta z dwóch obiektów na terenie Gminy: - SPZOZ w Liskach, ul. Św. Jana Kantego 13, 32-060 Liszki - SPZOZ w Morawicy (filia), Morawica 292, 32-084 Morawica. SPZOZ otrzymuje środki publiczne na realizację zadań na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia na świadczenia zdrowotne.

W gminie Liszki działa 26 organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹.

¹ <https://liszki.pl/mieszkaniec/organizacje-pozarzadowe>

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

- Baczyn - **Stowarzyszenie Lepszy Baczyn**
- Budzyń - **Stowarzyszenie Aktywny Budzyń**
- Chrosna - **Stowarzyszenie Horyzont**
- Cholerzyn - **Stowarzyszenie Nasz Cholerzyn**
- Czułów - **Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Czułów**
- Jeziorzany - **Stowarzyszenie Sukces**
- Liszki - **Lisieckie Stowarzyszenie Św. Jana Kantego**
- Mników - **Stowarzyszenie Pomocy Szkole "Małopolska" Komitet Społeczny**
- Morawica - **Stowarzyszenie Małopolska Morawica**
- Piekary - **Przyjazne Piekary**
- Rączna - **Stowarzyszenie Przyjaciół wsi Rączna**
- Ściejowice - **Stowarzyszenie Perspektywa**
- Ściejowice - **Stowarzyszenie Wędkarskie Dęby**
- Cała Gmina - **Stowarzyszenie na Rzecz Ziemi Lisieckiej**
- **Stowarzyszenie Liszki.tv**
- **Stowarzyszenie Zespołu Pieśni i Tańca Ziemia Lisiecka**
- **Lisiecki Klub Seniora**
- Kryspinów - **Stowarzyszenie Kryspinów**
- **Stowarzyszenie Nasz Kaszów**
- **Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły Podstawowej w Czułowie:**
- **Krakowska Drużyna Orląt im. Antosia Petrykiewicza,**
- **Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Krakowska, Hufiec Podkrakowski,**
- **Koła Gospodyń Wiejskich (Koło Gospodyń Wiejskich „Kaszowianki”, Koło Gospodyń Wiejskich „Kryspinianki”, Koło Gospodyń Wiejskich w Mnikowie, Koło Gospodyń Wiejskich w Czułowie).**

Realizowany przez ww. podmioty zakres celów statutowych jest szeroki i obejmuje w szczególności: działania kulturalne, rekreacyjne, sportowe, integrujące społeczność lokalną, wspierania osób w kryzysie.

Przedmiotem współpracy Gminy Liszki z organizacjami pozarządowymi jest realizacja zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie oraz art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465 z późn. zm.).

Współpraca gminy Liszki z podmiotami, o których mowa w ww. ustawie jest prowadzona na podstawie i w ramach corocznych programów współpracy Gminy Liszki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. W roku 2025 r. cel główny współpracy to: poprawa jakości życia mieszkańców, organizacja czasu wolnego i zapewnienie alternatywnych możliwości spędzania wolnego czasu oraz pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców Gminy poprzez stwarzanie im możliwości i warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym, a także zapewnienie współpracy sektora pozarządowego i społeczności lokalnych w kreowaniu kierunków rozwoju Gminy Liszki.

Celem Programu jest określenie zasad współpracy Samorządu Gminy Liszki z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w zakresie realizacji zadań mających na celu zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnej i których realizacja wspiera działalność ww. organizacji pozarządowych.

Cele szczegółowe współpracy:

- 1) Kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców Gminy,

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

- 2) Lepsze poznawanie i diagnozowanie środowisk organizacji działających na terenie Gminy,
- 3) Integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych wymienionych w art. 4 ustawy,
- 4) Otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym wystąpienia z ofertą realizacji konkretnych zadań publicznych,
- 5) Tworzenie warunków do wzmocnienia istniejących organizacji pozarządowych, powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich,
- 6) Zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych Gminy przez włączenie do ich realizacji organizacji pozarządowych,
- 7) Wspieranie oraz powierzanie organizacjom zadań publicznych
- 8) Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu mieszkańców gminy, w tym grup szczególnie narażonych na dysfunkcje tj. osób starszych, niepełnosprawnych i niedostosowanych społecznie,
- 9) Integracja społeczna oraz promocja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców gminy,
- 10) Działania służące ograniczeniu zjawiska przemocy domowej oraz uzależnień wśród mieszkańców gminy,
- 11) Działania służące kształtowaniu postaw proekologicznych wśród mieszkańców gminy, w szczególności dzieci i młodzieży szkolnej.

III PODSUMOWANIE I ANALIZA WYNIKÓW BADAŃ FOKUSOWYCH W GMINIE LISZKI

Na podstawie przeprowadzonych wywiadów grupowych i indywidualnych wśród mieszkańców, pracowników socjalnych, Koordynator Klubu Seniora oraz przedstawicieli NGO, można wyróżnić kluczowe obszary problemowe oraz potencjał społeczności lokalnej. Diagnoza ta jest niezbędna do opracowania strategii rozwoju usług społecznych i poprawy jakości życia mieszkańców.

III 1. NAJWAŻNIEJSZE PROBLEMY SPOŁECZNE

Osoby starsze i niepełnosprawne

- Brak dostatecznego wsparcia dla seniorów i ich opiekunów (opieka, aktywizacja, rehabilitacja, pomoc specjalistyczna).
- Problem samotności i izolacji osób starszych.
- Trudności z dostępem do lekarzy specjalistów.
- Potrzeba dziennego domu pobytu oraz usług wspierających codzienne funkcjonowanie (zakupy, transport, pomoc w drobnych naprawach).
- Brak odpowiedniej infrastruktury (np. siedziba Klubu Seniora na piętrze, co utrudnia dostęp).

Jak zauważył jeden z uczestników wywiadu:

„W mojej miejscowości nie ma żadnego miejsca, gdzie starsze osoby mogłyby się spotkać. Siedzą samotnie w domach. Przydałby się dom dziennego pobytu, nawet raz w tygodniu spotkanie (wywiad grupowy z mieszkańcami)”.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Dzieci i młodzież

- Nadmierne korzystanie z urządzeń cyfrowych, brak zainteresowania innymi formami aktywności.
- Problemy wychowawcze i opiekuńcze w rodzinach, zaniedbania, trudności w szkole, agresja, myśli samobójcze.
- Brak miejsc, w których młodzież mogłaby kreatywnie spędzać czas – świetlic, klubów.
- Demoralizacja młodzieży z powodu braku zajęć (przypadki podpaleń stodoły i nagrywania tego na filmikach).
- Potrzeba dostępu do psychologa, pedagoga, psychiatry dziecięcego, logopedy.

Jak zauważył jeden z uczestników wywiadu:

„Młodzież się nudzi, nie mają gdzie pójść. Gdyby była świetlica otwarta po szkole, mogliby pograć w coś, pośmiać się, może nawet nauczyć czegoś poza szkołą”.

Uzależnienia i bezpieczeństwo publiczne

- Problem alkoholowy – obecność nietrzeźwych osób w przestrzeni publicznej.
- Pijani kierowcy, brak skutecznej kontroli drogowej (brak radarów, nieobecność policji).
- Brak stałej siedziby policji w gminie.

Jak zauważył jeden z uczestników wywiadu:

„Policja powinna być bardziej widoczna w gminie (nie ma radarów, kierowcy jeżdżą pod wpływem alkoholu) i pełnić faktycznie dyżury”.

Słaba oferta usług społecznych i ich hermetyczność

- Brak klubów i miejsc integracji dla mieszkańców (wiejskie świetlice, domy kultury).
- Prymat klubów sportowych i OSP w dofinansowaniu działalności nad organizacjami zajmującymi się przede wszystkim działalnością wychowawczą wśród dzieci o młodzieży.
- Istniejące organizacje (np. koła gospodyń wiejskich) są zamknięte na nowych członków.
- Brak zajęć profilaktycznych i terapeutycznych dla rodzin, dzieci i młodzieży.
- Usługi społeczne często nie trafiają do osób faktycznie potrzebujących.

Jak zauważył jeden z uczestników wywiadu:

„Poprawić sytuację życiową mieszkańców mogłoby rozszerzenie oferty klubów, kół zainteresowań i zajęć dla mieszkańców w każdym wieku. Nie skupiamy się tylko na sporcie”.

Inny uczestnik dodał:

„W gminie zauważam dysproporcję w zakresie dofinansowania organizacji społecznych np. związek harcerstwa, który wykonuje olbrzymią pracę wychowawczą na rzecz dzieci i młodzieży. Promuje się kluby sportowe i imprezy strażackie gdzie nie zawsze, zwłaszcza po meczach i na festynach ich postawa jest godna do naśladowania”.

Brak aktywności społecznej i niska partycypacja mieszkańców

- Mieszkańcy niechętnie angażują się w konsultacje i współtworzenie usług społecznych. Zauważono, że większa aktywność i zaangażowanie jest po stronie osób napływowych niż rdzennych mieszkańców.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

- Bierność społeczna – chęć korzystania z gotowych usług, ale brak inicjatywy w ich kształtowaniu.
- Brak mechanizmów skutecznego angażowania mieszkańców (np. brak klubów wolontariusza, brak aktywnej komunikacji gminy z mieszkańcami).
- Niski poziom wiedzy mieszkańców w zakresie funkcjonowania i działalności NGO oraz aplikowania o środki zewnętrzne.

Jak zauważył jeden z uczestników wywiadu:

„Na terenie gminy działa punkt konsultacyjny dla osób w kryzysie, ale mało osób chce z niego korzystać. Problem niskiej aktywności społecznej przejawia się w tym, że brakuje zainteresowania w korzystaniu z różnych inicjatyw, przez co nie osiągają one wskaźników rentowności”.

III 2. POTRZEBY I REKOMENDACJE DLA GMINY

Rozwój infrastruktury społecznej

- Utworzenie miejsc spotkań dla młodzieży, z możliwością organizacji gier (bilard, ping-pong, szachy), warsztatów,
- Powstanie domu kultury z zajęciami dla mieszkańców w każdym wieku.
- Organizacja klubów wolontariusza, które mogłyby angażować młodzież i dorosłych w pomoc osobom starszym i potrzebującym.
- Promowanie społeczeństwa obywatelskiego, zrzeszania się w działalność na rzecz społeczności lokalnych (potrzeba szkoleń dla działających już NGO w zakresie dostosowania działalności do potrzeb mieszkańców i współpracy z CUS).

Wsparcie osób starszych

- Organizacja dowozów dla seniorów na spotkania integracyjne i wydarzenia.
- Wsparcie psychologiczne i terapeutyczne dla seniorów (np. spotkania z psychologiem).
- Wprowadzenie mobilnych usług kosmetycznych i fryzjerskich dla seniorów.
- Stworzenie usługi „złota rączka” – pomoc w drobnych naprawach dla osób starszych.

Wsparcie dzieci i młodzieży

- Poszerzenie oferty wsparcia specjalistycznego dla dzieci (psycholog, logopeda, terapeuta).
- Organizacja zajęć socjoterapeutycznych dla dzieci z trudnościami.
- Tworzenie alternatywy dla życia online poprzez organizację kreatywnych zajęć w świetlicach i domach kultury.
- Korepetycje i pomoc w nauce dla dzieci w ramach klubów młodzieżowych.

Poprawa bezpieczeństwa publicznego

- Stworzenie stałego posterunku policji w gminie.
- Wprowadzenie radarów i regularnych kontroli trzeźwości kierowców.
- Organizacja działań prewencyjnych dotyczących problemu alkoholizmu wśród mieszkańców.

Lepsza komunikacja i integracja społeczna

- Stworzenie mobilnych punktów urzędowych docierających do wsi bez dobrego połączenia komunikacyjnego.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

- Wprowadzenie cyklicznych spotkań władz gminy z mieszkańcami.
- Organizowanie konkursów i inicjatyw angażujących mieszkańców do działania.
- Promowanie wolontariatu poprzez stworzenie klubu wolontariusza.

III 3. BARIERY W REALIZACJI USŁUG SPOŁECZNYCH

Ograniczone zaangażowanie mieszkańców w proces współtworzenia usług społecznych:

- W trakcie wywiadów wskazano, że część mieszkańców nie potrafi jednoznacznie określić swoich potrzeb w zakresie usług społecznych. Może to wynikać z ograniczonych doświadczeń w ich wykorzystywaniu, a także z niskiego poziomu wiedzy o ofercie lokalnych instytucji pomocowych.
- Wśród mieszkańców obserwuje się oczekiwanie, że inicjatywa w zakresie rozwiązywania problemów lokalnych będzie wychodzić głównie od instytucji publicznych.

Ograniczenia kadrowe i organizacyjne:

- W gminie, podobnie jak w wielu jednostkach samorządu terytorialnego, występuje deficyt wykwalifikowanej kadry w obszarze usług społecznych.
- Liczba pracowników socjalnych jest niewystarczająca w stosunku do rosnących potrzeb, a jednocześnie pojawia się potrzeba specjalistycznych kompetencji do wdrażania nowych form wsparcia.
- Brakuje dedykowanego stanowiska do obsługi zamówień publicznych w obszarze usług społecznych, co wpływa na tempo realizacji działań.
- Proces przekształcania Ośrodka Pomocy Społecznej w Centrum Usług Społecznych wiąże się z dodatkowymi wyzwaniami organizacyjnymi i wymaga odpowiedniego wsparcia systemowego.

Wyzwania finansowe i systemowe:

- Ograniczone zasoby budżetowe gminy wpływają na możliwości kontynuowania działań po zakończeniu finansowania zewnętrznego.
- Wśród decydentów samorządowych zauważalna jest konieczność równoważenia potrzeb społecznych z odpowiedzialnością za stabilność budżetu gminy.
- Lokalne organizacje pozarządowe nie prowadzą działalności odpłatnej lub gospodarczej, co ogranicza ich zdolność do samofinansowania i realizowania długofalowych działań społecznych.

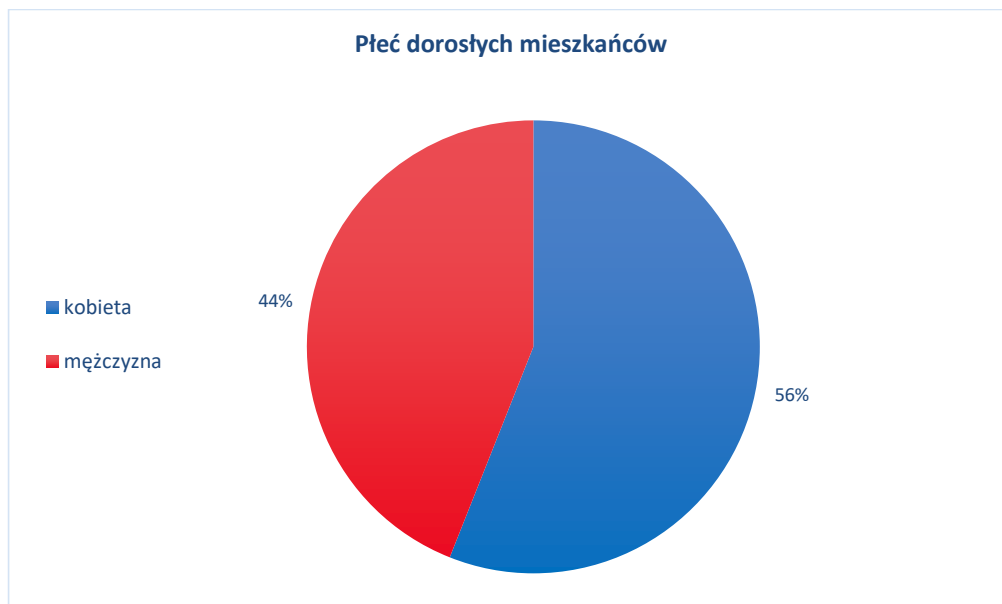
Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

IV PODSUMOWANIE I ANALIZA BADANIA ANKIETOWEGO W GMINIE LISZKI

IV 1. CHARAKTERYSTYKA GRUPY BADANEJ

W badaniu wzięło udział 552 mieszkańców gminy Liszki i 6 przedstawicieli lokalnych NGO. Średni wiek respondentów wyniósł 38 lat. Większość stanowiły kobiety (56%).

Wykres 1. Płeć ankietowanych dorosłych mieszkańców gminy Liszki



Łączna liczba respondentów to **558 mieszkańców** w tym **6 przedstawicieli PES** odpowiedziało na ankietę w wersji podstawowej. Różnice liczby respondentów w tabelach wynikają z faktu, że nie wszystkie osoby odpowiedziały na każde pytanie – w każdej tabeli wskazano dokładną liczebność grupy (N=...).

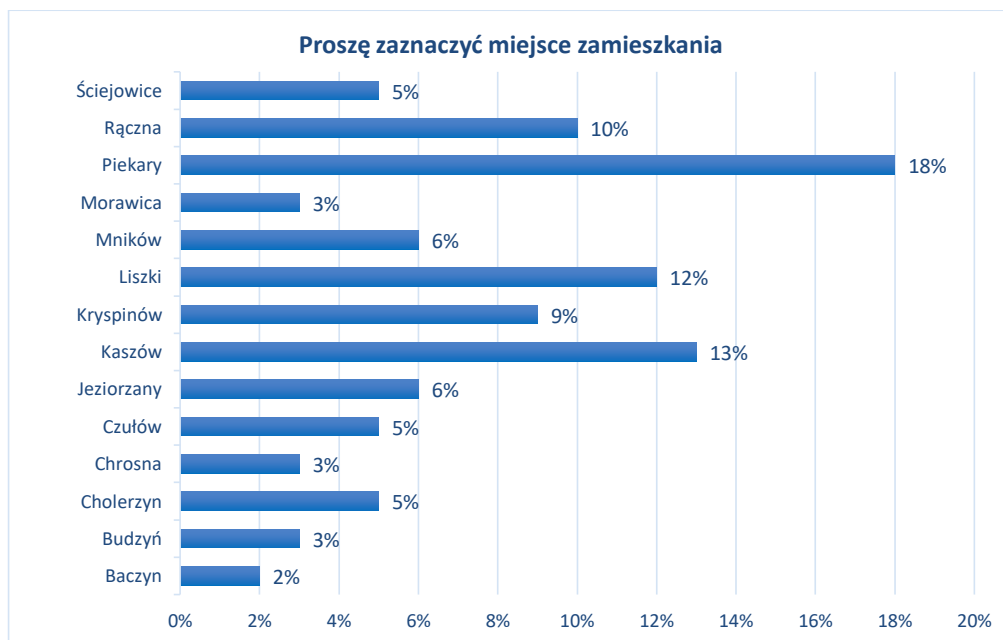
Pod względem deklarowanego wykształcenia widać duże zróżnicowanie grupy badanej, z tym że największa część ankietowanych podała, że posiada wykształcenia wyższe (36%).

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Wykres 2. Wykształcenie respondentów

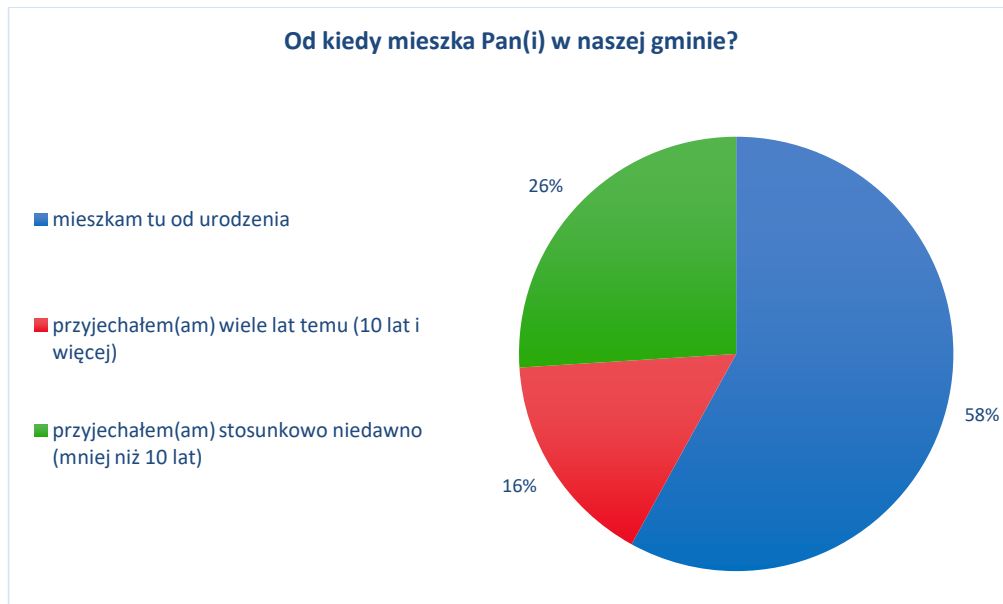
W badaniu wzięli udział mieszkańcy 14 miejscowości i wsi z terenu gminy Liszki. Najwięcej badanych zamieszkuje miejscowość Piekary (18%), a najmniej Baczyn (2%).

Wykres 3. Miejsce zamieszkania respondentów

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

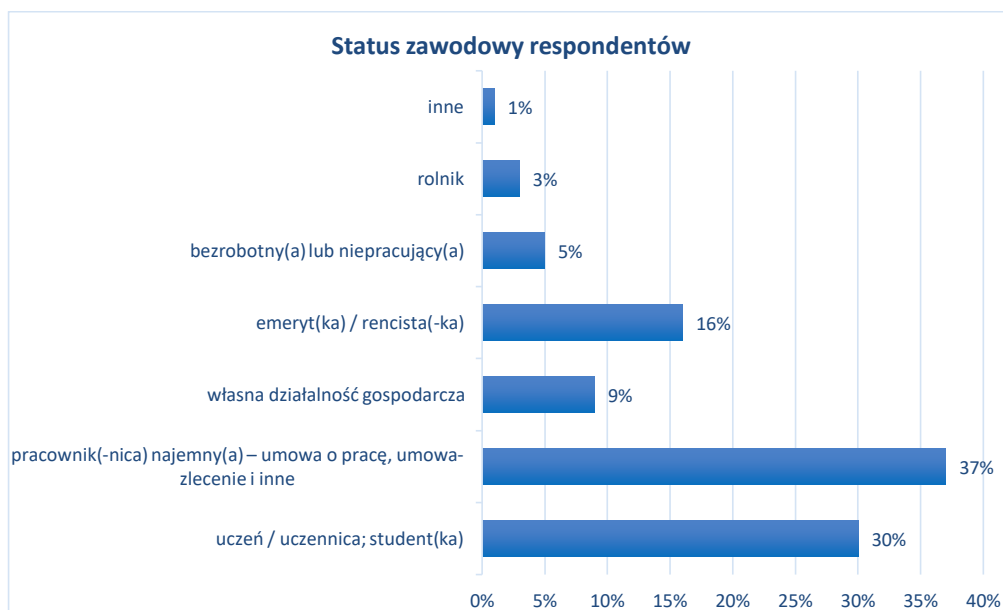
Ponad połowa badanych (58%) podało, że mieszka od urodzenia w swoim miejscu zamieszkania, a 26%, że mieszka na terenie gminy od stosunkowo niedawna (mniej niż 10 lat). Pozostałe 16%, że osiedliło się w gminie ponad 10 lat temu.

Wykres 4. Okres zamieszkania respondentów w gminie



Największa grupa badanych jest zatrudniona na umowę o pracę (37%), niewiele mniej (30%) uczy się lub studiuje.

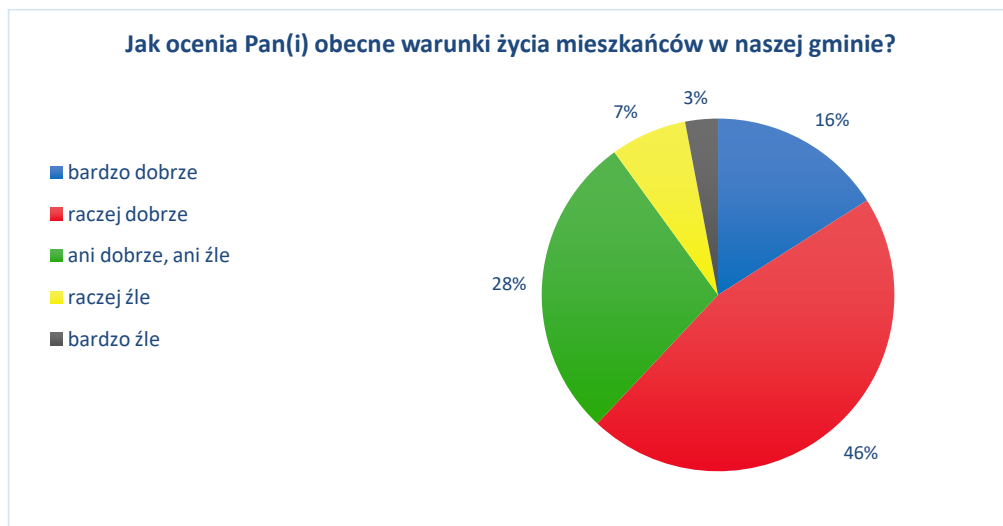
Wykres 5. Status zawodowy respondentów



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską MAŁOPOLSKA

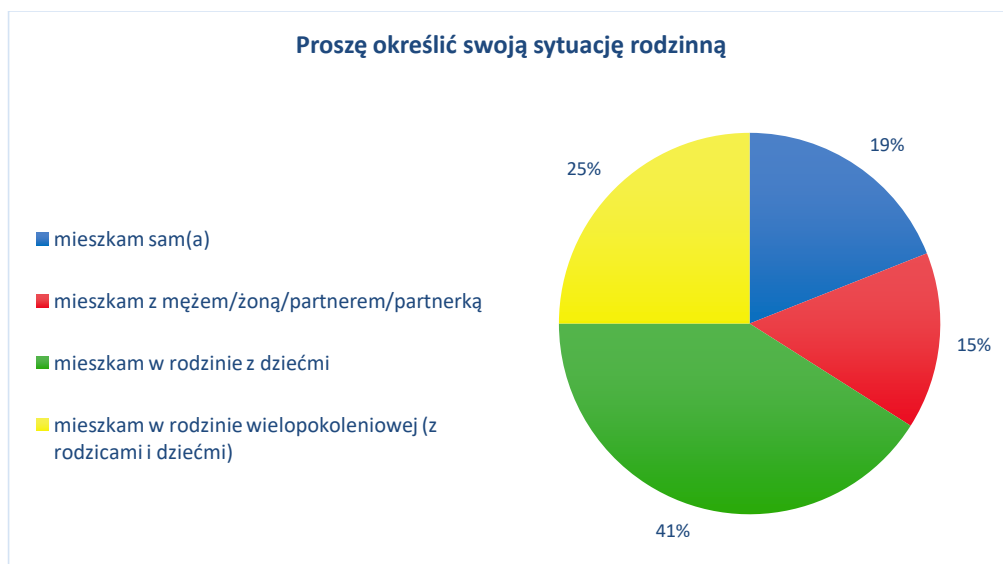
Największa część badanych (46%) ocenia, że warunki życia w gminie są raczej dobre, a zdaniem 16% bardzo dobre, co daje łącznie 62% zadowolonych mieszkańców. W opinii 28% warunki nie są ani dobre, ani złe. Pozostałe w sumie 10% oceniło warunki do życia jako negatywne.

Wykres 6. Warunki życia mieszkańców w gminie



Największa grupa badanych (41%) deklaruje, że mieszka w rodzinie z dziećmi; 25% mieszka w rodzinie wielopokoleniowej, 19% mieszka samemu, a 15% wraz z mężem/żoną lub partnerem/partnerką.

Wykres 7. Sytuacja rodzinna mieszkańców



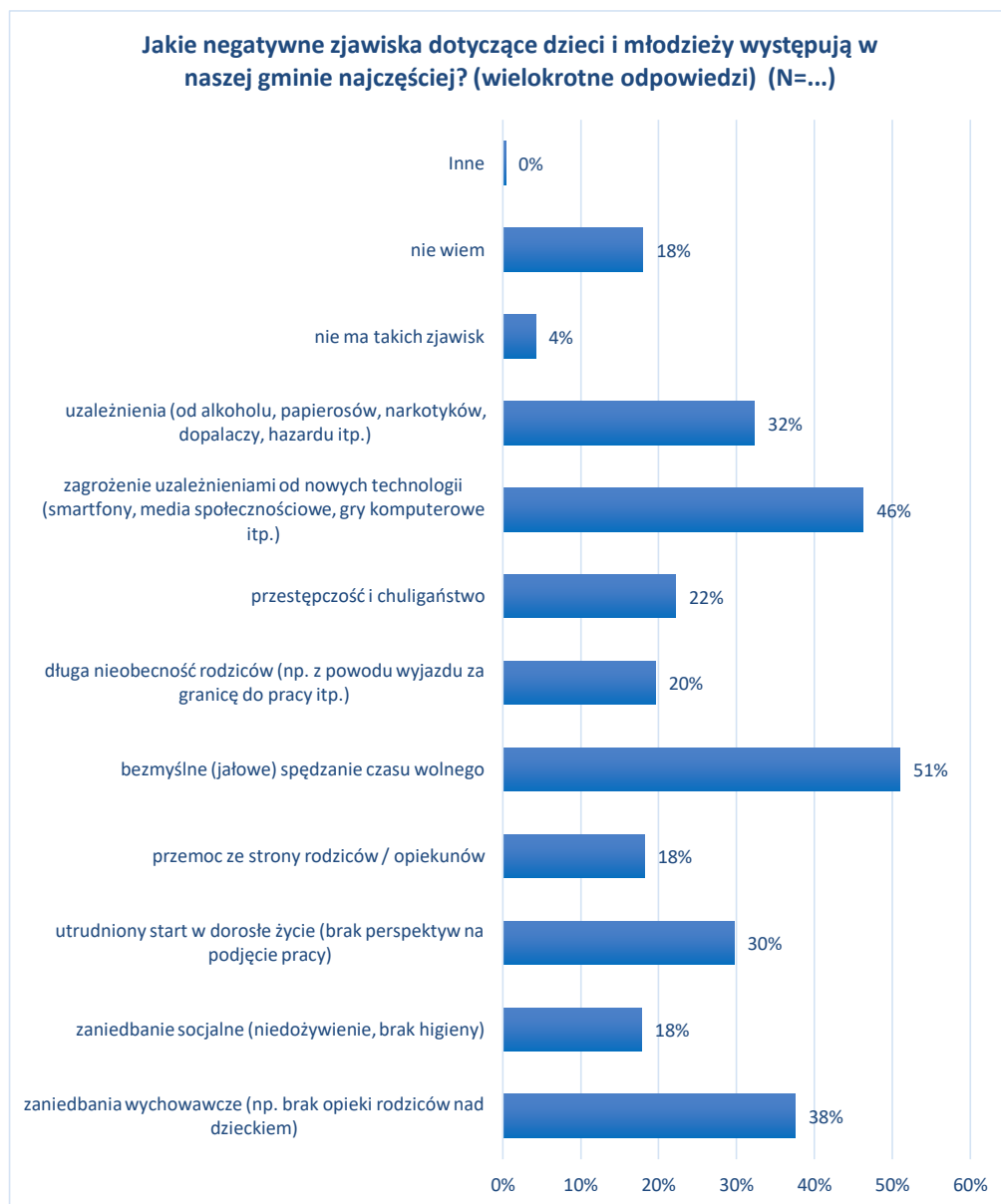
Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

IV 2. SYTUACJA DZIECI I MŁODZIEŻY

W tym pytaniu dopuszczono możliwość udzielenia wielokrotnej odpowiedzi. Ponad połowa (51%) uzyskanych wskazań sugeruje, że najczęstszym w gminie negatywnym zjawiskiem dotyczące dzieci i młodzieży jest jałowe spędzanie przez nie czasu wolnego. W drugiej kolejności zasygnalizowano zagrożenia uzależnieniem od nowych technologii (46% odpowiedzi), a w trzeciej zaniedbanie wychowawcze (38%).

Wykres 8. Najczęstsze w gminie negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży

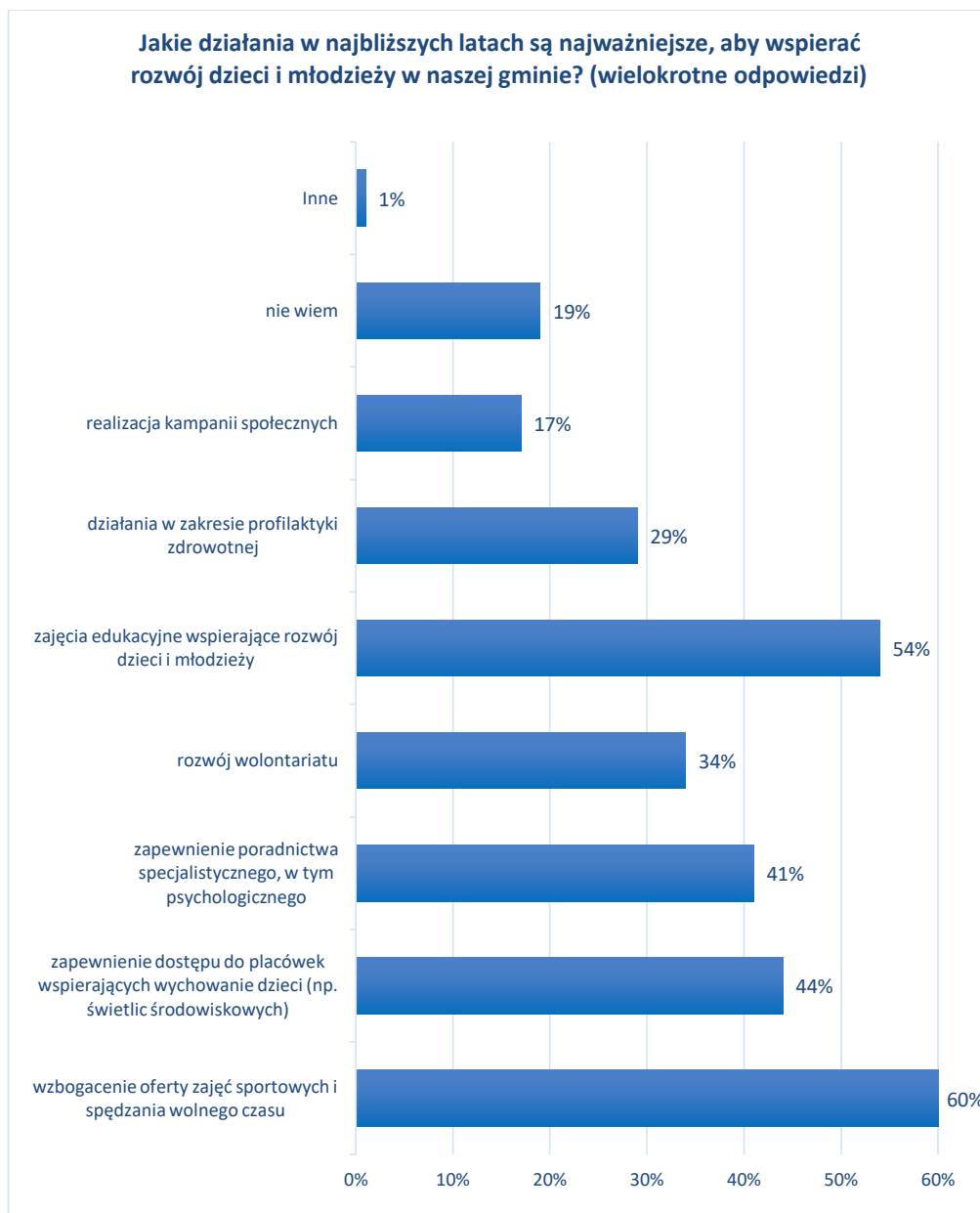


Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

Za najbardziej potrzebne w gminie działania wspierające rozwój dzieci i młodzieży dorośli respondenci uznali: wzbogacenie oferty zajęć sportowych i spędzania czasu wolnego (60%) oraz zajęcia edukacyjne wspierające rozwój dzieci i młodzieży (54%).

Wykres 9. Najbardziej potrzebne w gminie działania wspierające rozwój dzieci i młodzieży

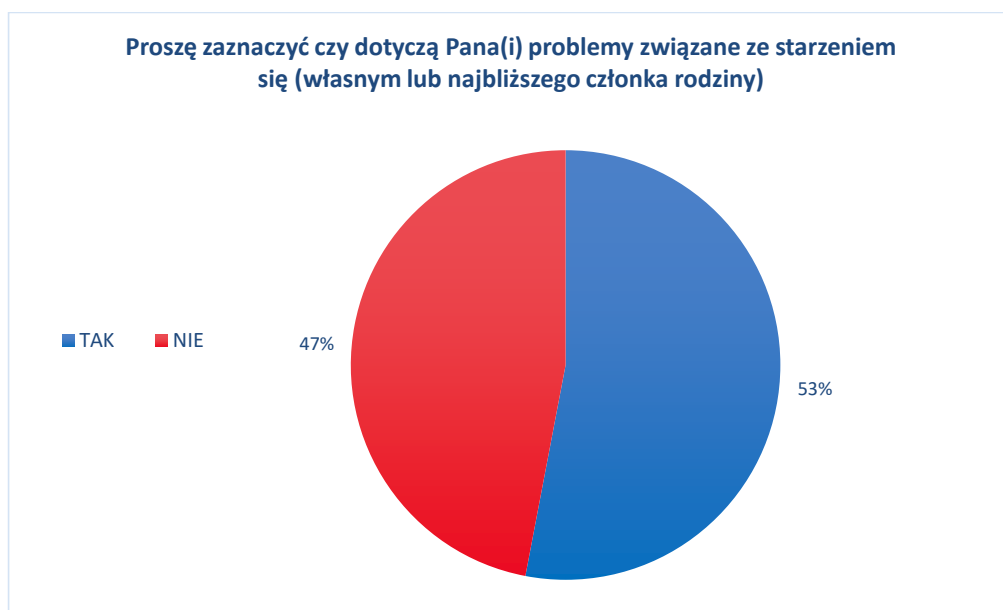


Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

IV 3. SENIORZY

Ponad połowa (53%) badanych zadeklarowała, że dotyczą ich problemy związane ze starzeniem się – czy to osobiście, czy względem członka rodziny.

Wykres 10. Problemy związane ze starzeniem się u mieszkańców gminy



Na następne pytanie o ocenę zjawisk wpływających na funkcjonowanie osób starszych w gminie odpowiedzi udzieliły osobno dwie grupy: ogół mieszkańców oraz osoby z niepełnosprawnością. Wyrażone odpowiedzi zilustrowano osobno na dwóch następnych wykresach.

W obu przypadkach uzyskano bardzo zbliżone do siebie odpowiedzi. Zdaniem mieszkańców największym problemem osób starszych jest ograniczony dostęp do placówek rehabilitacyjnych (zdaniem 24% to problem raczej duży, a 30% zdecydowanie duży, co daje łącznie 54% badanych).

Takiego samego zdania się badane osoby z niepełnosprawnością (dla 26% to problem raczej duży, a 27% zdecydowanie duży, co daje łącznie 53% badanych).

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 11. Zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób starszych w gminie – cz. 1



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 12. Zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób starszych w gminie – cz. 2



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Zaprezentowano tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 2. Pozostałe problemy utrudniające życie osobom starszym lub ich opiekunom w gminie

Kategoria odpowiedzi	Liczba respondentów (%)
Problemy z transportem i komunikacją	19,6
Brak klubów/świetlic dla seniorów	11,8
Izolacja i samotność	7,8
Trudności z dostępem do lekarzy	5,9
Brak pomocy domowej („złota rączka”)	3,9

W opinii badanych, którzy mieszkają w rodzinach z dziećmi najważniejsze działania, które powinna podjąć gmina w najbliższych latach dla wsparcia osób starszych i ich rodzin to:

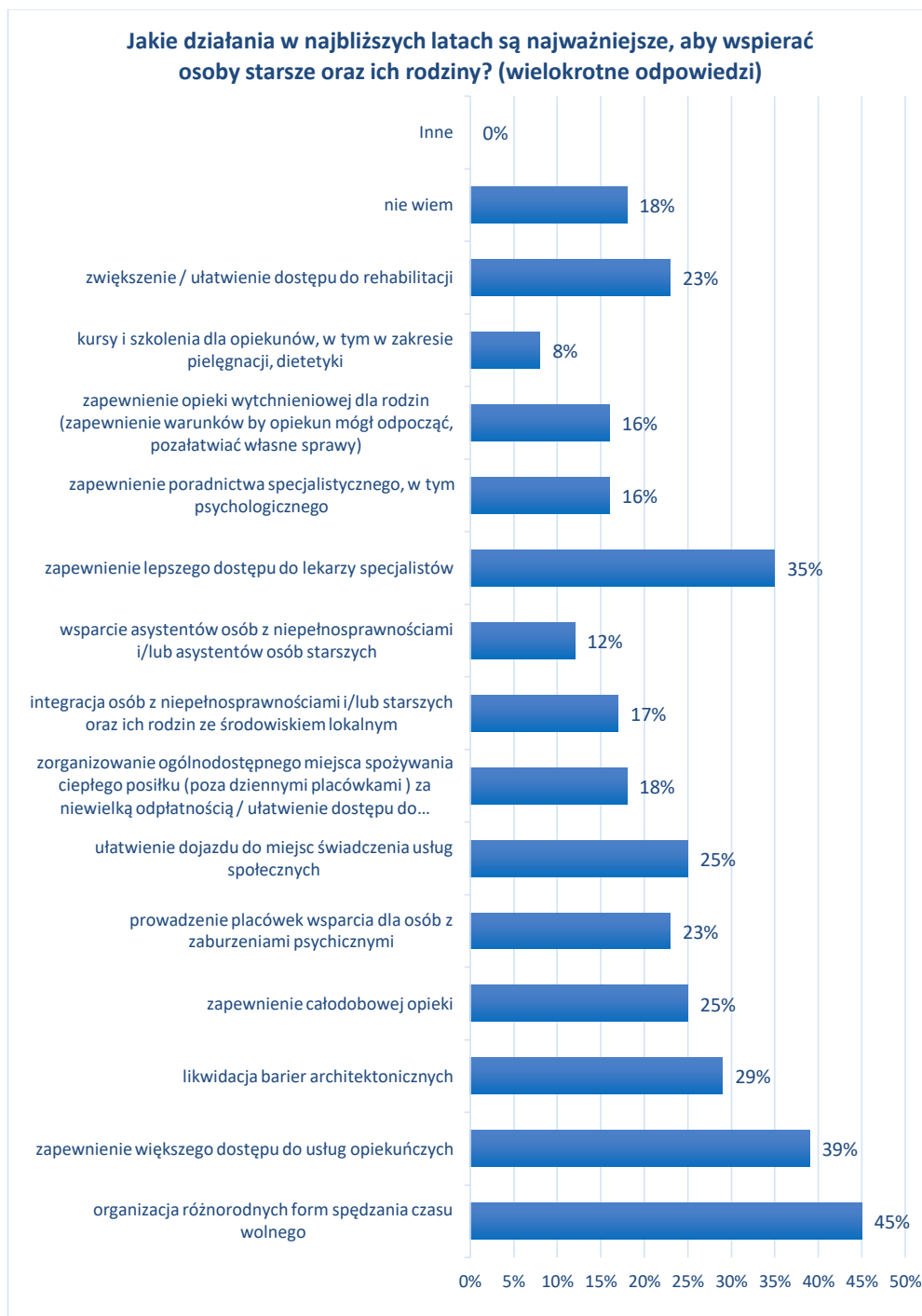
- zapewnienie lepszego dostępu do lekarzy specjalistów (58% odpowiedzi),
- zwiększenie/ułatwienie dostępu do rehabilitacji (52% odpowiedzi).

Natomiast respondenci z rodzin wielopokoleniowych wskazywali najczęściej na:

- organizację różnorodnych form spędzania czasu wolnego (45% odpowiedzi),
- zapewnienie większego dostępu do usług opiekuńczych (39%).

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 13. Najważniejsze działania w najbliższych latach dla wsparcia osób starszych i ich rodzin



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 3. Dodatkowe działania mogące wesprzeć osoby starsze lub ich rodziny

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Polepszenie dostępności do transportu, w tym transport door to door	14,7
Uruchomienie Placówki Wsparcia Dziennego Pobytu	10,29
Wzbogacenie oferty spędzania czasu wolnego, integracja	5,88

IV 4. OSOBY Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ

W badaniu poproszono o udzielenie odpowiedzi wyłącznie respondentów którzy deklarowali że w ich otoczeniu mają osoby z niepełnosprawnością. Ich zdaniem zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w gminie Liszki to:

- **dostęp do placówek rehabilitacyjnych** (zdaniem 19% to raczej duży problem, a 30% zdecydowanie duży, co daje razem 49%),
- **bariery architektoniczne** (zdaniem 18% to raczej duży problem, a 24% zdecydowanie duży, co daje razem 42%).

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 4. Pozostałe problemy utrudniające życie osobom z niepełnosprawnościami w gminie

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Bariery architektoniczne	11,66
Bariery w korzystaniu ze środków transportu zbiorowego	7,42

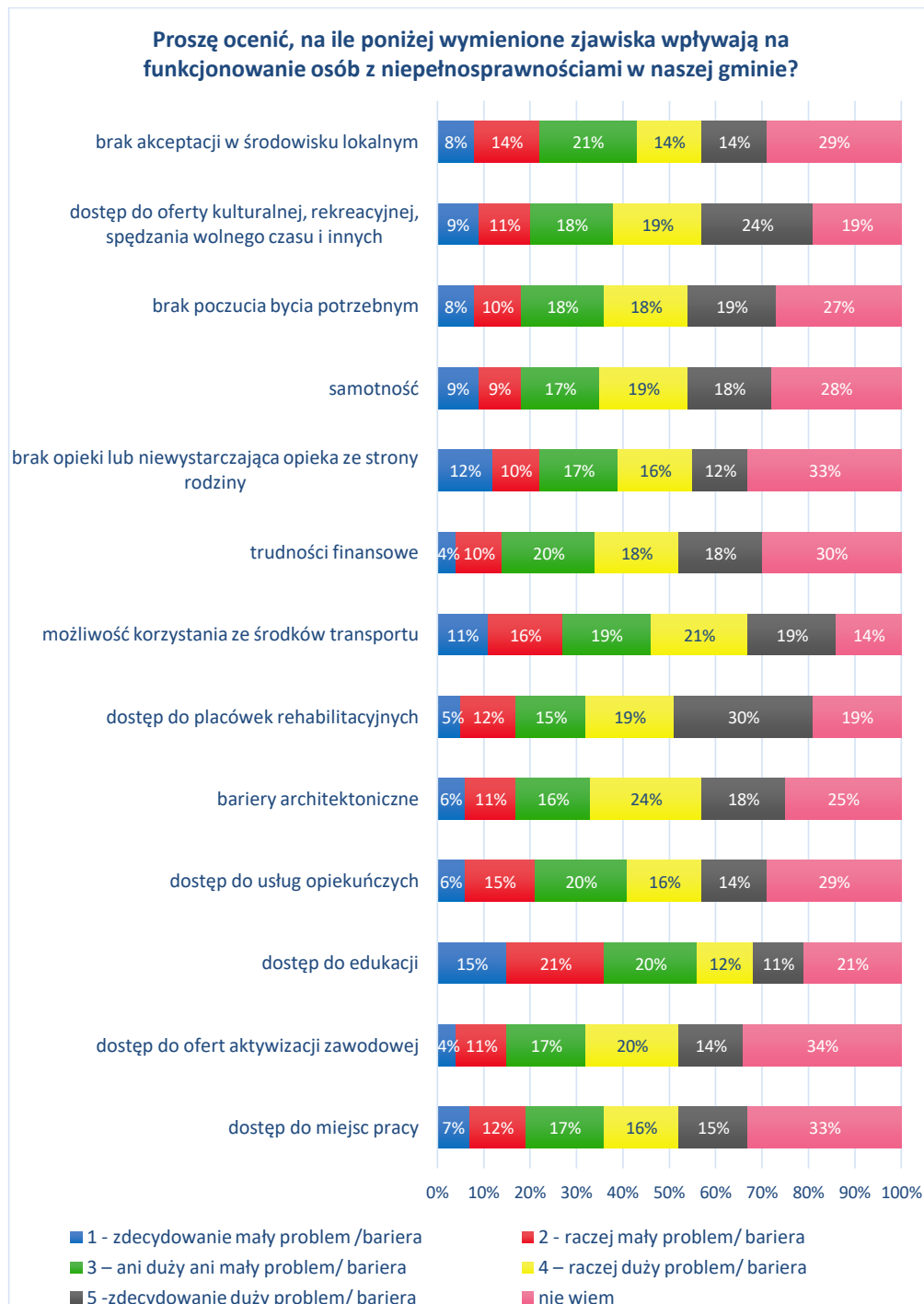
W opinii badanych z niepełnosprawnością, najważniejsze działania, które w najbliższych latach powinna podjąć gmina dla wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin to:

- zwiększenie dostępu do rehabilitacji (55% odpowiedzi),
- zapewnienie lepszego dostępu do lekarzy specjalistów (55% odpowiedzi).

Każda z pozostałych opcji odpowiedzi uzyskała mniej, niż połowę wskazań.

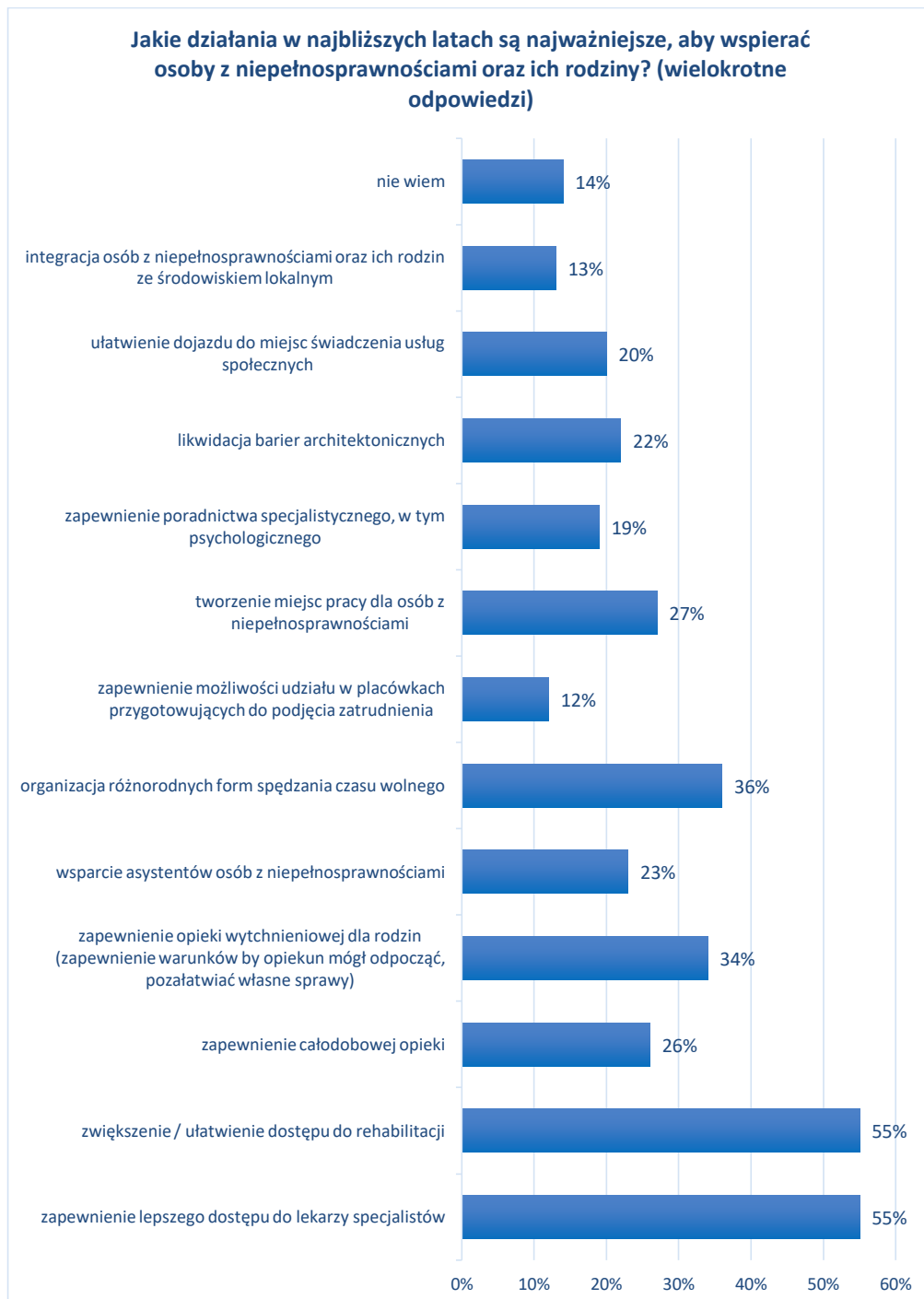
Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 14. Zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w gminie



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 15. Najważniejsze działania w najbliższych latach dla wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską
 MAŁOPOLSKA

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 5. Inne potrzebne działania wspierające osoby z niepełnosprawnością lub ich rodziny

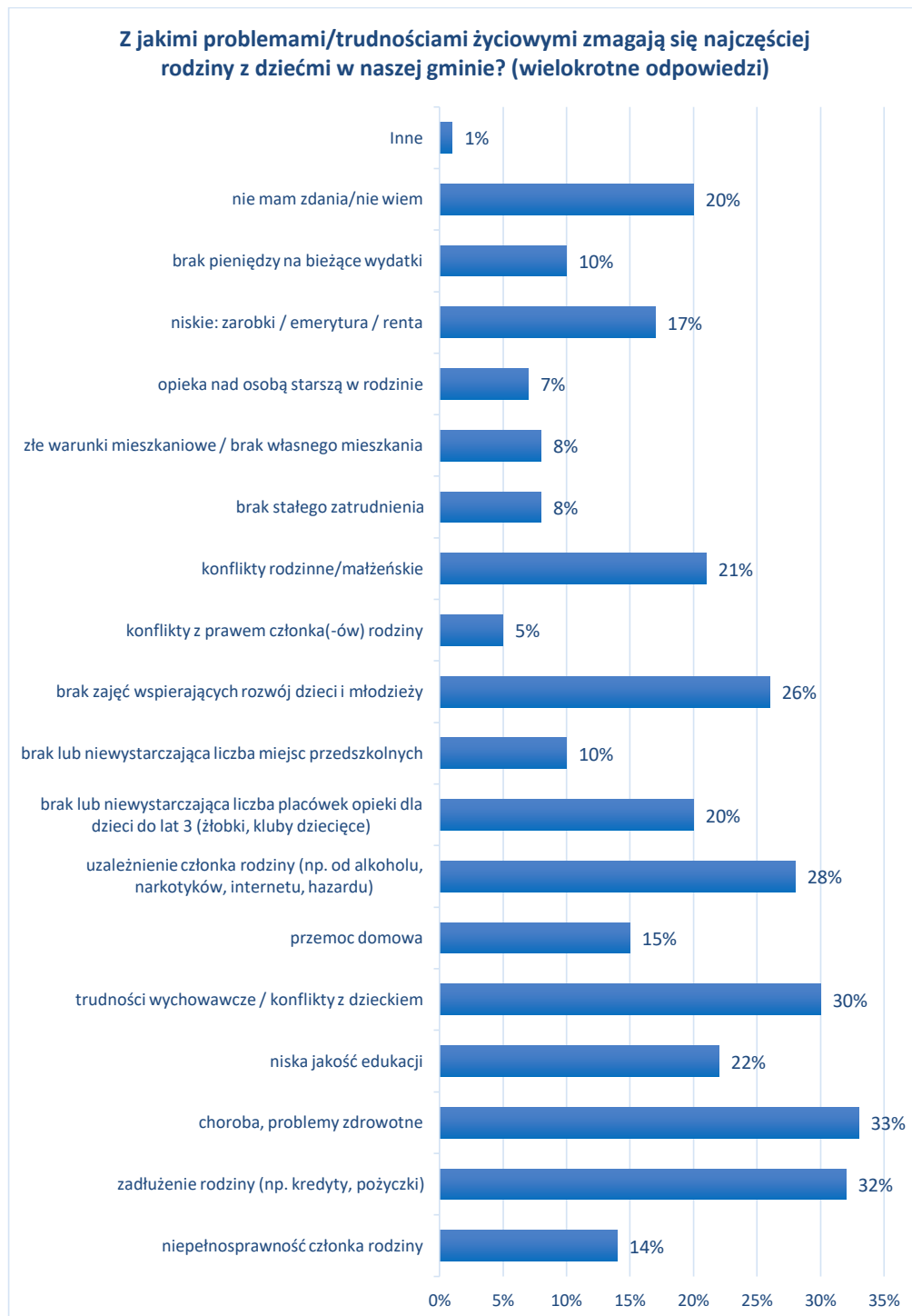
Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Pomoc finansowa	7,45
Pomoc specjalistów, w tym psychologa i psychiatry	7,45
Integracja osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin ze środowiskiem lokalnym	7,45
Likwidacja barier architektonicznych	5,96
Ułatwianie dojazdu do miejsc rehabilitacji i świadczenia służby zdrowia	5,96
Zapewnienie w gminie możliwości skorzystania z opieki wytnieniowej i zapewnienie fachowej pomocy opiekunów medycznych.	1,49

IV 5. RODZINY Z DZIEĆMI

Badani pełnoletni mieszkańcy podali, że trzy główne trudności życiowe, z jakimi najczęściej zmagają się rodziny z dziećmi w gminie Liszki to: problemy zdrowotne (33% odpowiedzi), zadłużenie rodziny (32%) i trudności wychowawcze (30%).

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 16. Trudności życiowe, z jakimi najczęściej zmagają się rodziny z dziećmi w gminie



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 6. Pozostałe bariery utrudniające życie rodzinom z dziećmi w gminie

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Niewystarczający dostęp do komunikacji zbiorowej/ wykluczenie komunikacyjne	9,6
Brak miejsc i zajęć wspierających rozwój dzieci i młodzieży	9,6
Brak lub niewystarczająca liczba miejsc w placówkach opieki na dzieci do lat 3	3,6
Brak miejsc do spędzania czasu wolnego z rodziną	2,4
Złe warunki mieszkaniowe/brak własnego mieszkania	2,4

Zdaniem ogółu badanych najważniejsze działania, które w najbliższych latach powinny zostać podjęte w gminie dla wspierania rodzin z dziećmi to: poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne (38%) oraz zajęcia wspierające rozwój dzieci i młodzieży (38% odpowiedzi). W trzeciej kolejności (31%) wskazano na opiekę przedszkolną.

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 7. Inne potrzebne działania wspierające rodzinę

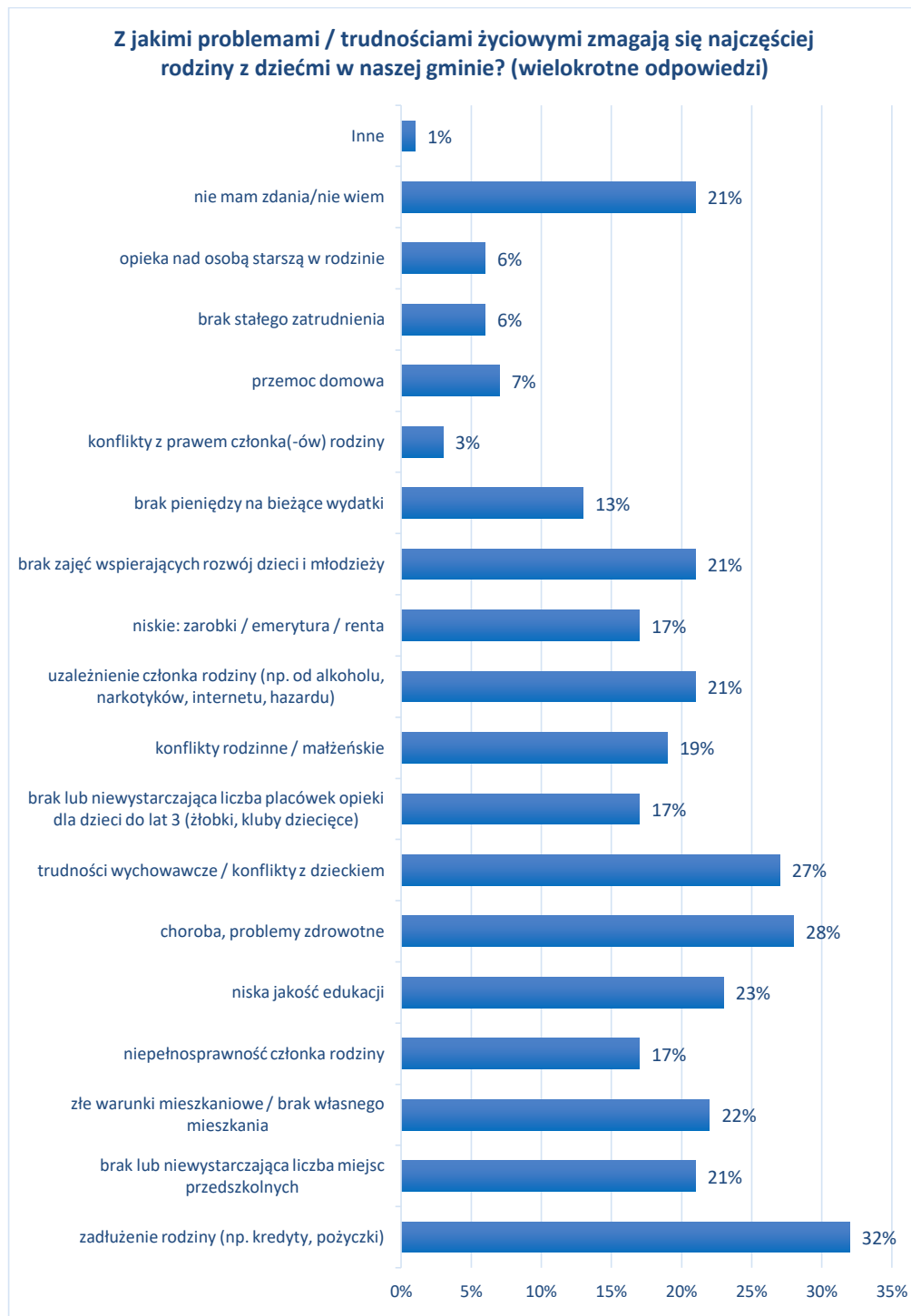
Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Zajęcia wspierające rozwój dzieci i młodzieży	18,2
Profilaktyka zdrowia i większy dostęp do opieki zdrowotnej	7,28
wsparcie asystenta rodziny	1,82

Tabela 8. Pozostałe działania wspierające rodzinę

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Integracja osób starszych i z niepełnosprawnościami oraz społeczności lokalnej	4,76
Zwiększenie liczby połączeń autobusowych	2,38

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 17 Trudności życiowe, z jakimi najczęściej zmagają się rodziny z dziećmi w gminie



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską**Tabela 9. Pozostałe problemy utrudniające życie rodzinom z dziećmi w gminie**

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Ograniczony dostęp do infrastruktury i zajęć sportowych	12,78
Nałogi	2,13

Odrębnie zapytano respondentów, będących rodzicami, o ich opinię na temat trudności życiowych, z jakimi najczęściej zmagają się rodziny z dziećmi w gminie Liszki.

Ich opinia nie odbiega od tej, wyrażone przez ogół badanych, gdyż są to także: problemy z zadłużeniem (32%) oraz problemy zdrowotne (28%).

Ankietowani, będący rodzicami postulują, jako najważniejsze działania do podjęcia w gminie z myślą o wsparciu rodzin z dziećmi: zajęcia wspierające rozwój dzieci i młodzieży (45%) oraz pomoc w zapewnieniu opieki nad niesamodzielnym członkiem rodziny (33%). Sygnalizowana przez ogół mieszkańców potrzeba zapewnienia wsparcia specjalistów, w tym psychologa, uzyskała odzwierciedlenie w 26% odpowiedzi badanych rodziców.

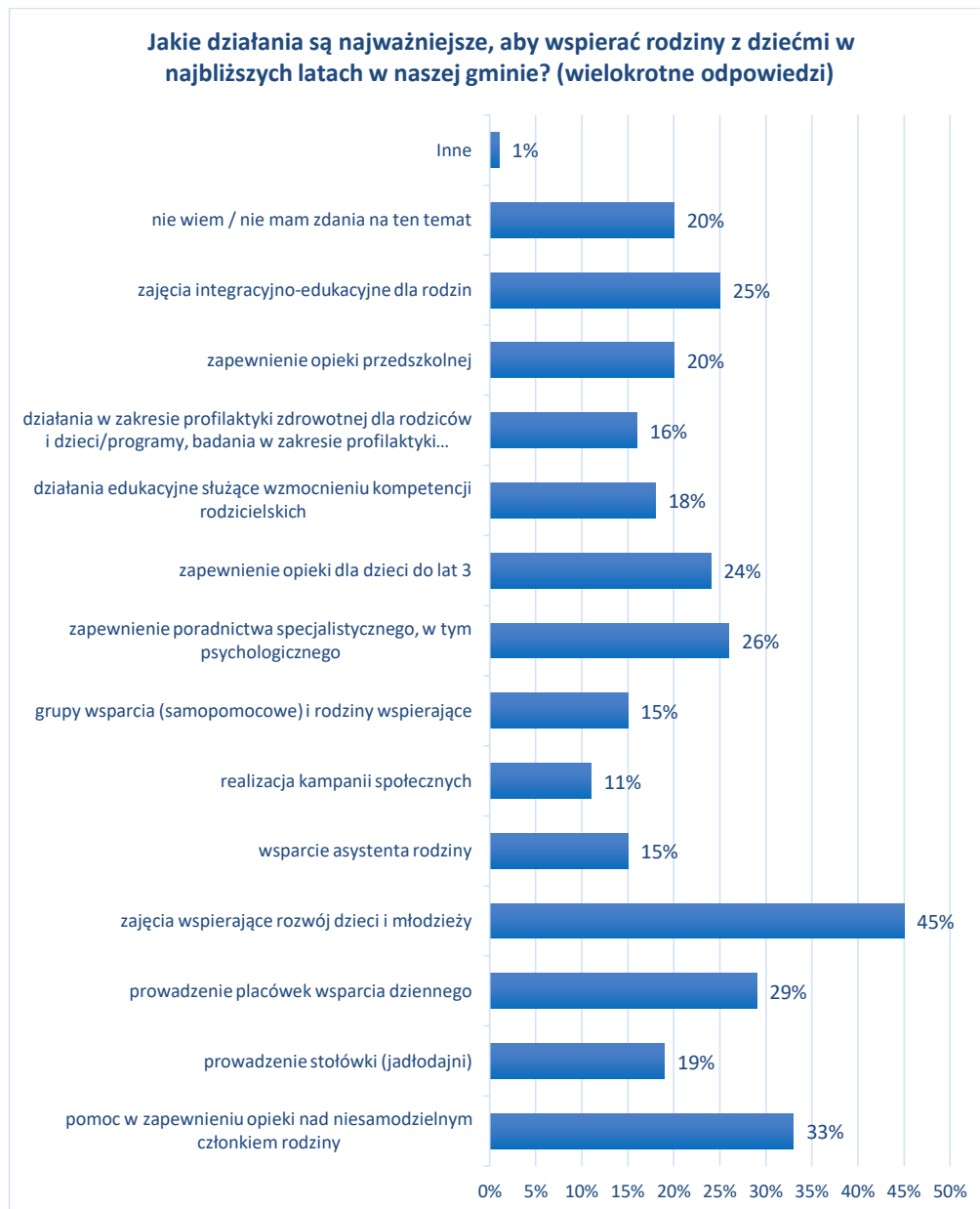
Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 10. Pozostałe działania wspierające rodzinę

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Pomoc psychologiczna dla dzieci, młodzieży i rodziców	6,99
Stworzenie miejsc dla dzieci i młodzieży do spędzania czasu wolnego	4,66

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 18. Najważniejsze działania w najbliższych latach w gminie dla wspierania rodzin z dziećmi



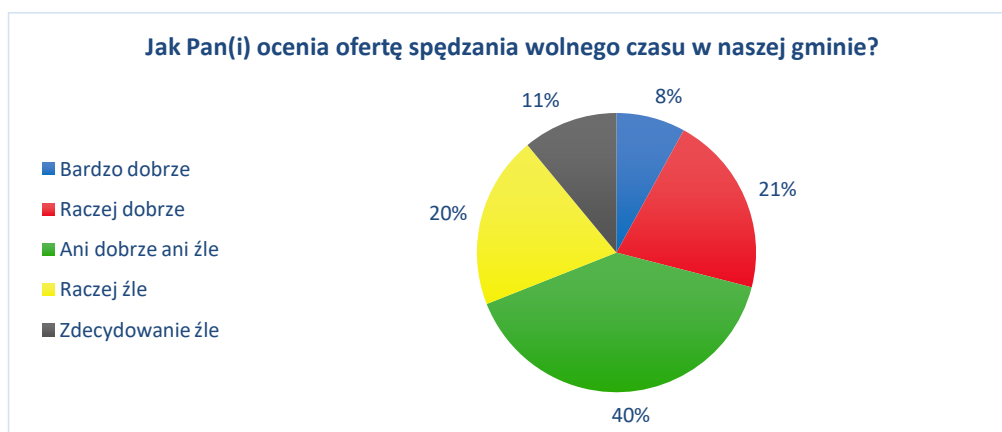
Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

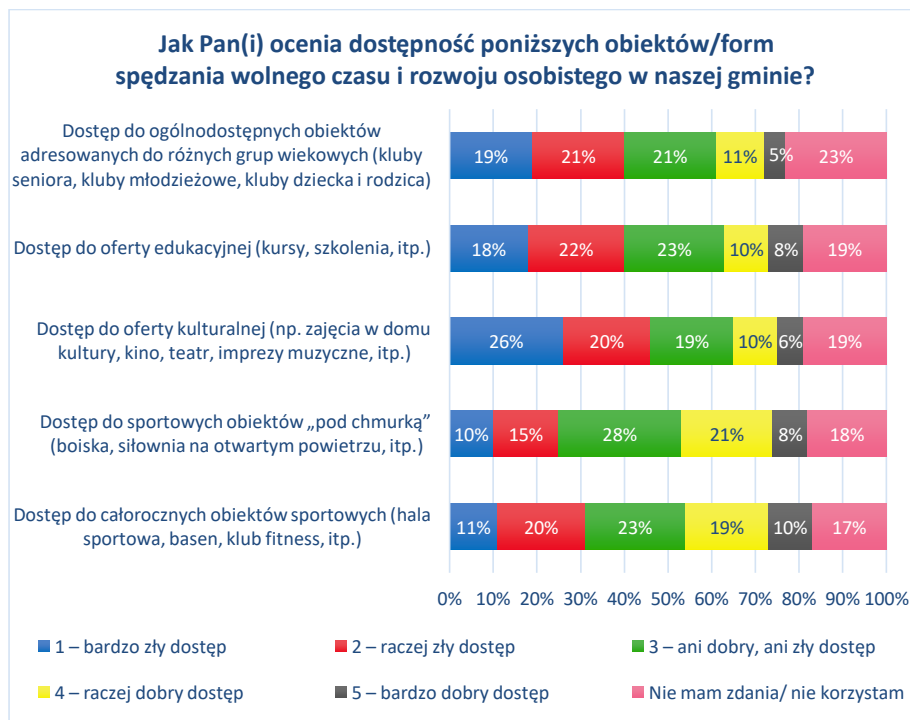
IV 6. KULTURA I CZAS WOLNY

Respondenci będący przedstawicielami rodzin z dziećmi ocenili ofertę spędzania czasu wolnego w gminie, jako ani dobrą, ani złą (40%); łącznie 31% ocenia ją negatywnie, a łącznie 29% pozytywnie.

Wykres 19. Oferta spędzania wolnego czasu przez mieszkańców w gminie



Wykres 20. Dostępność form spędzania wolnego czasu i rozwoju osobistego w gminie

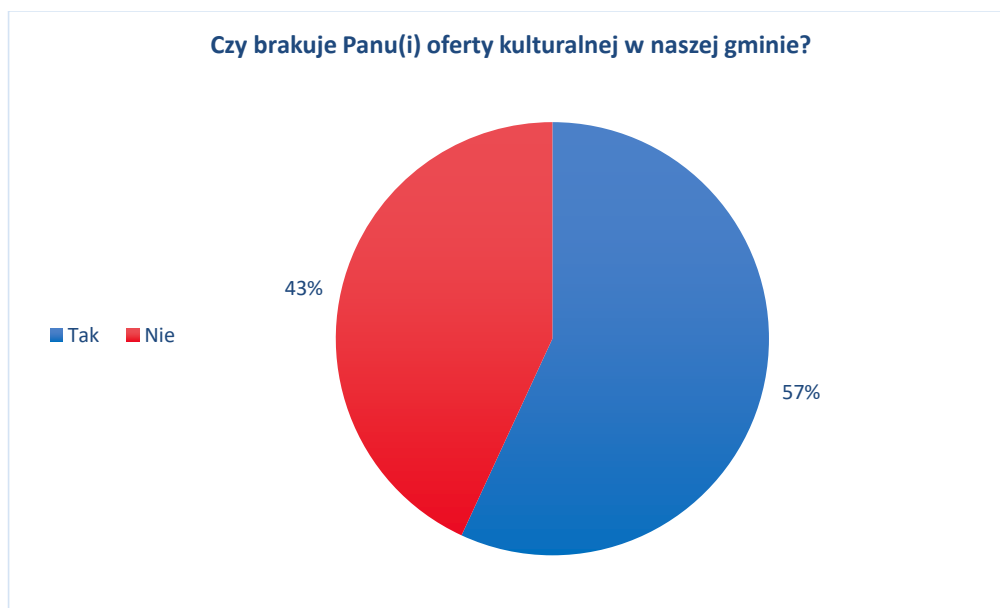


Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

W pytaniu o dostępność poszczególnych form spędzania wolnego czasu i rozwoju osobistego w gminie, najbardziej pozytywnie mieszkańcy wypowiedzieli się o dostępie do otwartych obiektów sportowych (28% oceniło, jako przeciętny, a łącznie 29% pozytywnie). Natomiast najgorzej mieszkańcy ocenili dostęp do oferty kulturalnej – zdaniem 26% jest bardzo zły, a 20% raczej zły, 19% oceniło go neutralnie, a 16% pozytywnie. Pozostałe 19% nie ma zdania na ten temat.

Zdaniem ponad połowy (57%) badanych mieszkańców, w ramach oferty kulturalnej w gminie występują braki i inne niedostatki.

Wykres 21. Braki oferty kulturalnej w gminie według mieszkańców



Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

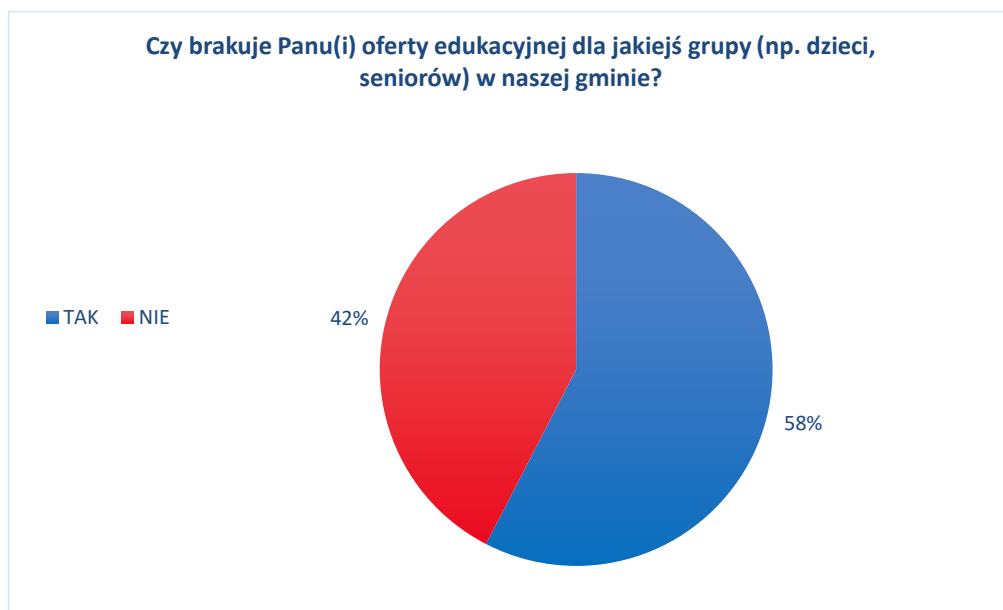
Tabela 11. Propozycje oferty kulturalnej według mieszkańców

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Stworzenie domu kultury/kół zainteresowań/warsztatów kulturalnych	9,24
Więcej wydarzeń kulturalnych (koncerty, spektakle, wyjazdy do teatru i kina)	3,96
Zajęcia dla seniorów	3,3
Rozwój infrastruktury i zajęć sportowych	2,64

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską
 MAŁOPOLSKA

Podobnie, jak w przypadku oferty kulturalnej, 58% badanych oceniło, że brakuje im oferty edukacyjnej w gminie.

Wykres 22. Braki w ofercie edukacyjnej dla pewnej grupy społecznej

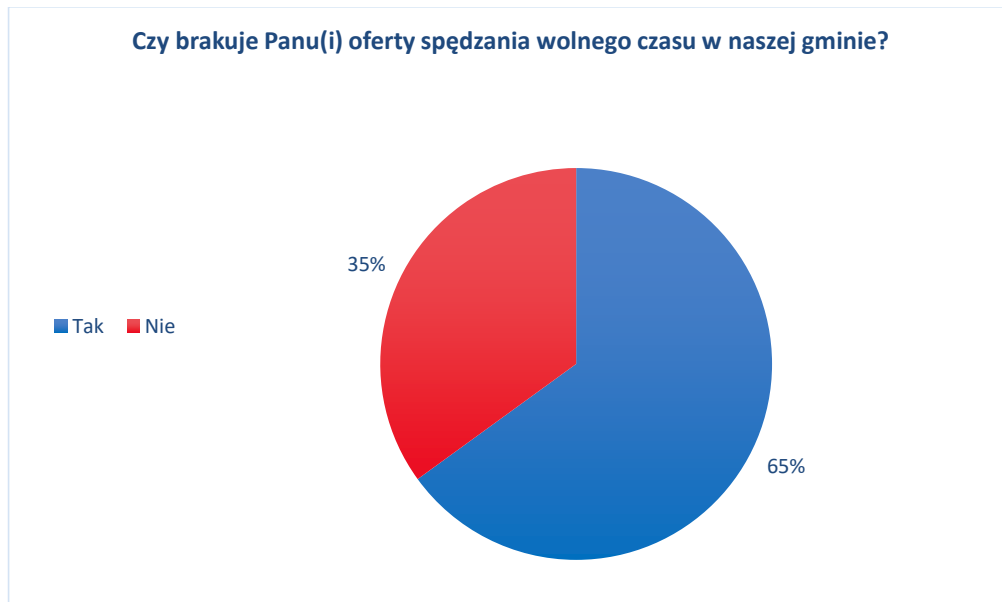


Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 12. Propozycje oferty edukacyjnej według mieszkańców

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Wzbogacenie oferty dla dzieci i młodzieży (zajęcia, miejsca spotkań, koła zainteresowań)	6,16
Wzbogacenie oferty dla seniorów (UTW, zajęcia)	5,39

Zdaniem ponad połowy (65%) badanych, będących rodzicami, brakuje na terenie gminy oferty kulturalnej.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską
Wykres 23. Ocena oferty spędzania wolnego czasu w gminie

Poniższe odpowiedzi otwarte zostały pogrupowane w główne kategorie tematyczne. Prezentujemy tylko te odpowiedzi, które występowały częściej niż jednokrotnie lub zawierały istotne treści diagnostyczne. Pozostałe pojedyncze komentarze dostępne są w pełnej wersji materiału badawczego.

Tabela 13. Propozycje spędzania wolnego czasu wg mieszkańców

Kategoria odpowiedzi	Liczba wskazań (%)
Dostęp do infrastruktury i zajęć sportowych	7,2
Placówka McDonald's	3,6
Koła zainteresowań	2,16

IV 7. DZIAŁALNOŚĆ I AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA

Zapytano mieszkańców o to, czy niektóre usługi społeczne świadczone na rzecz różnych grup mieszkańców powinny być odpłatne.

Uzyskano bardzo wyrównany rozkład odpowiedzi.

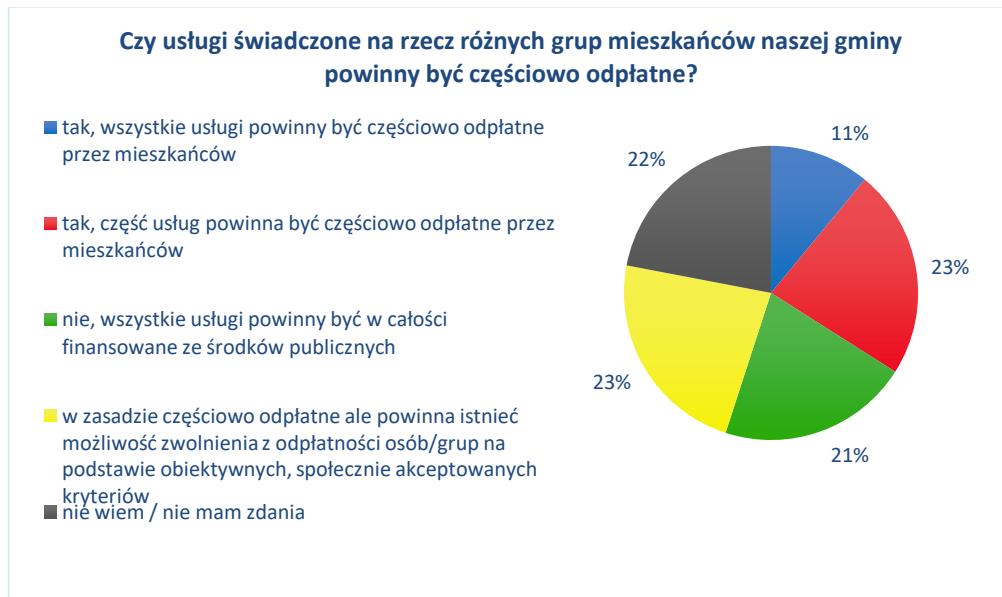
Zdaniem największej grupy ankietowanych (23%) usługi społeczne powinny być w zasadzie częściowo odpłatne wraz z możliwością zwolnienia z opłaty na podstawie obiektywnych kryteriów.

Tyle samo (23%) respondentów uznało, że część usług powinna być częściowo odpłatna przez mieszkańców.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

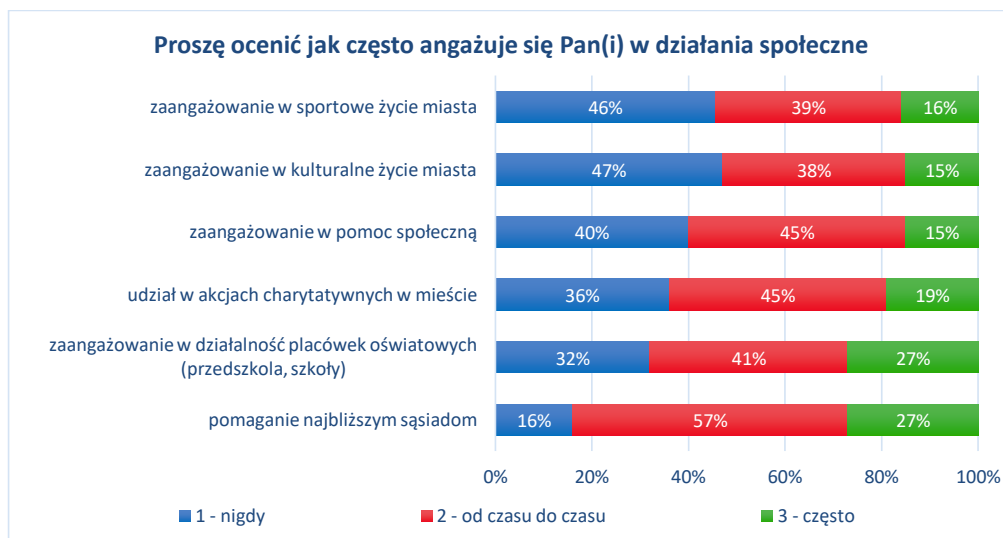
MAŁOPOLSKA

Wykres 24. Odpłatność usług świadczonych na rzecz różnych grup mieszkańców



Mieszkańcy gminy zadeklarowali, że najczęściej angażują się w pomoc sąsiedzką (27% często, 57% od czasu do czasu, a pozostałe 16% nigdy). Natomiast najmniej chętnie mieszkańcy włączają się w życie kulturalne (47% podało, że nigdy).

Wykres 25. Częstotliwość angażowania się w działania społeczne

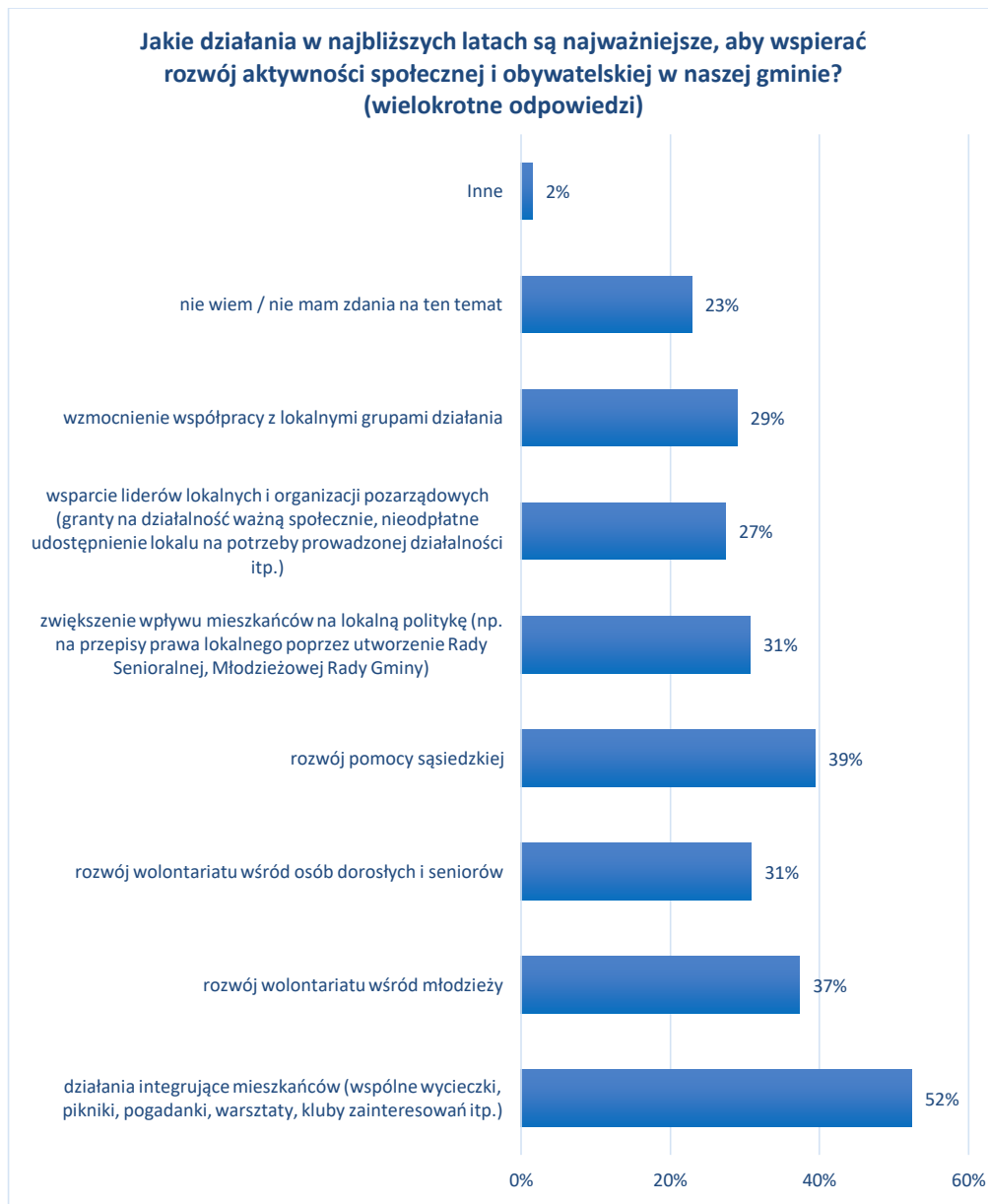


W pytaniu o najważniejsze działania w najbliższych latach dla wspierania rozwoju aktywności społecznej i obywatelskiej w gminie, na pierwszy plan wybija się jedna propozycja – są to działania integrujące mieszkańców (wspólne wycieczki, pikniki, pogadanki, warsztaty, kluby zainteresowań). Jest to jedyna opcja odpowiedzi, która uzyskała ponad połowę (52%) wskazań.

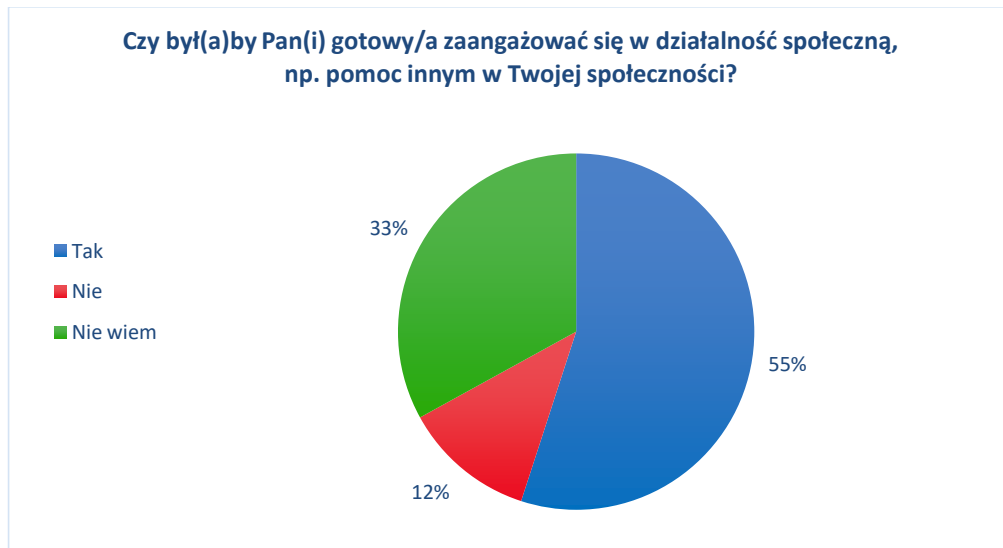
Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

W dalszej kolejności mieszkańcy sygnalizują potrzebę rozwoju pomocy sąsiedzkiej (39%).

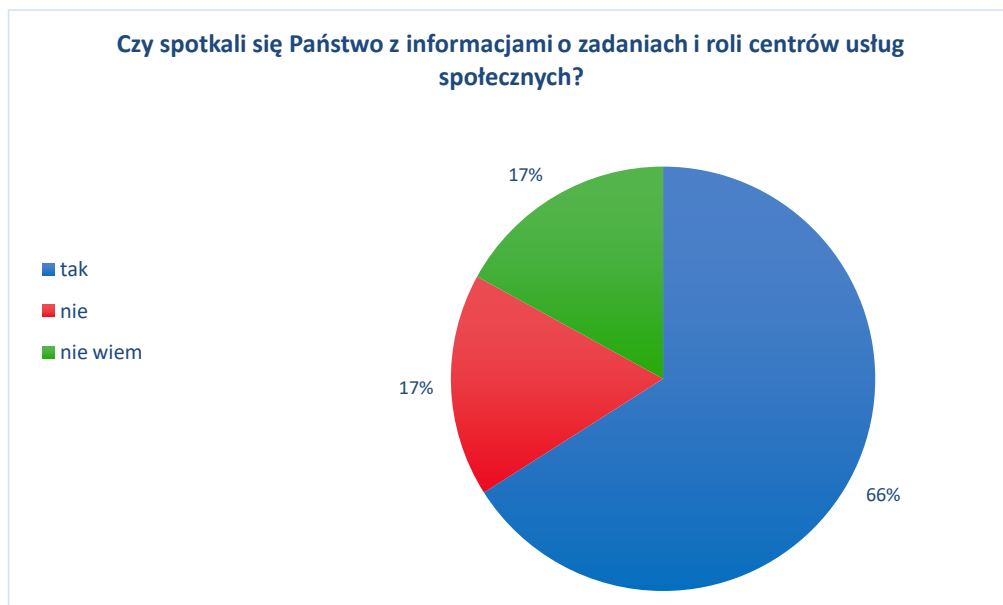
Wykres 26. Najważniejsze działania w najbliższych latach dla wspierania rozwoju aktywności społecznej i obywatelskiej w gminie



Ponad połowa (55%) respondentów deklaruje gotowość do zaangażowania się w działalność społeczną.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską MAŁOPOLSKA**Wykres 27. Gotowość do zaangażowania się w działalność społeczną**

Mieszkańcy w zdecydowanej większości oświadczają, że spotkali się z informacjami o zadaniach i roli Centrum Usług Społecznych (66%).

Wykres 28. Wiedza o zadaniach i roli centrów usług społecznych

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

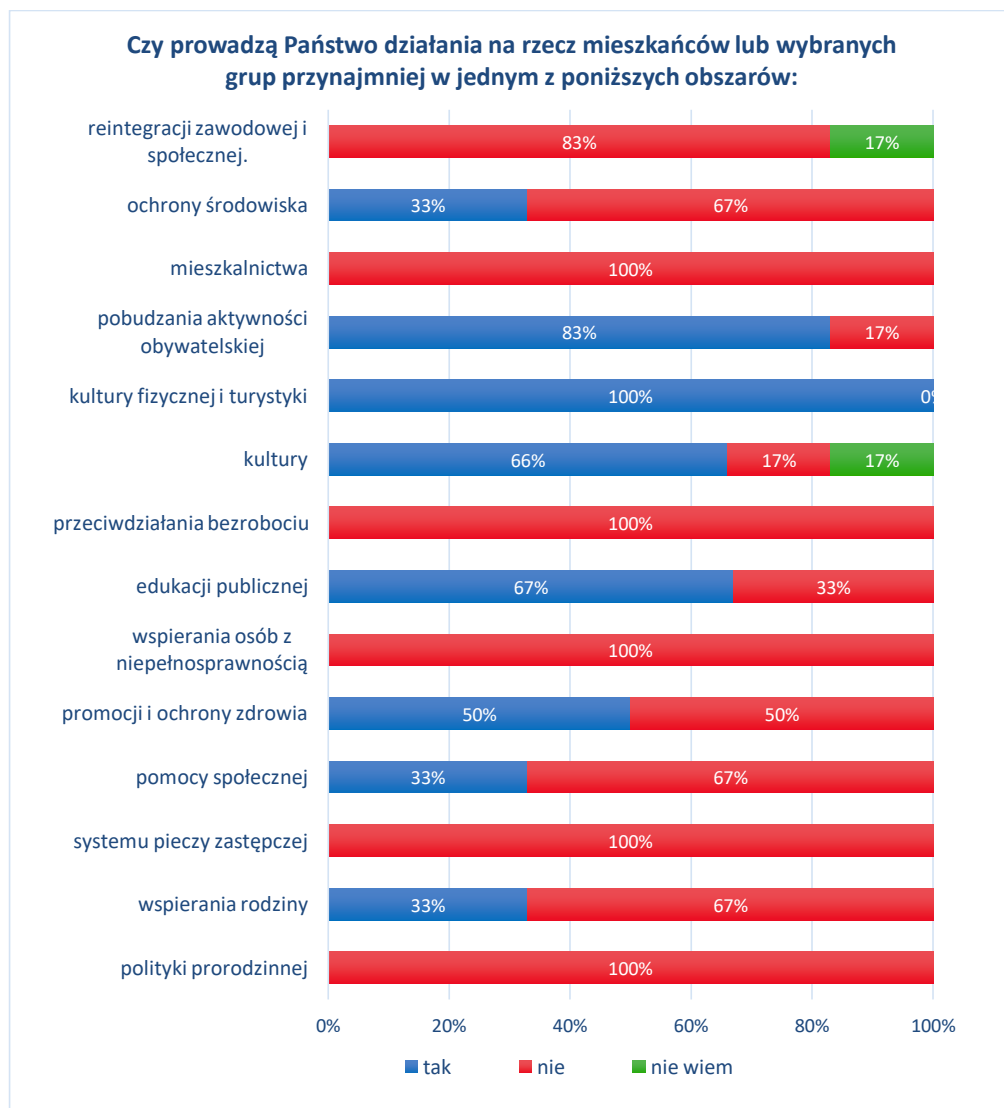
IV 8. DZIAŁALNOŚĆ ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH

Ostatnie siedem pytań skierowano do przedstawicieli podmiotów ekonomii społecznej działających na terenie gminy.

Jedyny obszar działań, który zapewniają wszystkie reprezentowane organizacje, obejmuje kulturę fizyczną i turystykę (100%). Drugim obszarem jest pobudzanie aktywności obywatelskiej (83%).

Z drugiej strony żadna z reprezentowanych organizacji nie zajmuje się sprawami mieszkalnictwa, przeciwdziałania bezrobociu, pieczą zastępczą, ani polityką prorodzinną.

Wykres 29. Działania na rzecz mieszkańców lub wybranych grup w wybranych obszarach

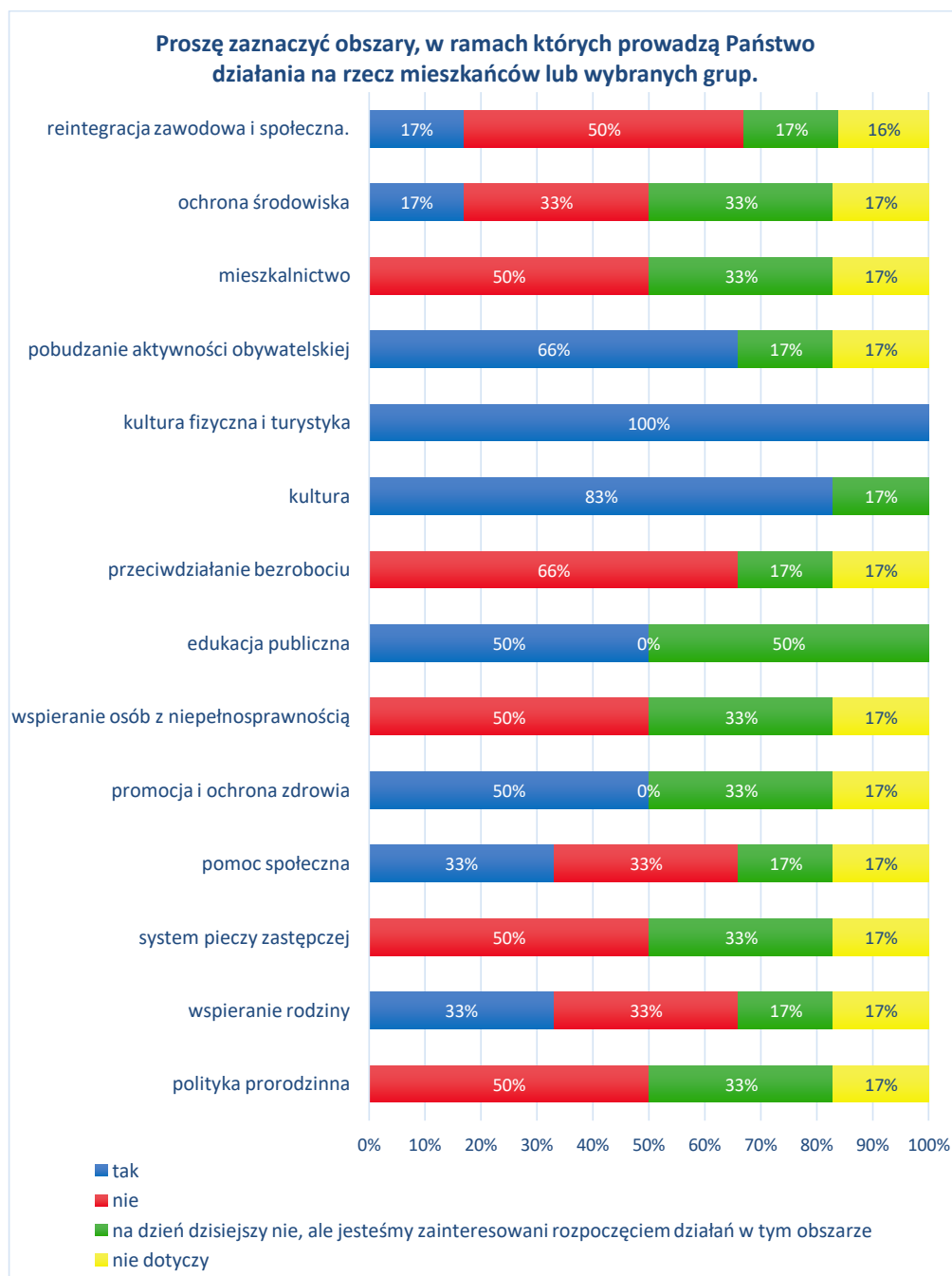


Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

W następnym pytaniu poproszono ankietowanych o wskazanie, czy zajmują się daną tematyką w ramach swoich organizacji oraz czy planują ją podjąć w przyszłości. Okazuje się, że największa część badanych wykazuje gotowość do działań w zakresie edukacji (50%).

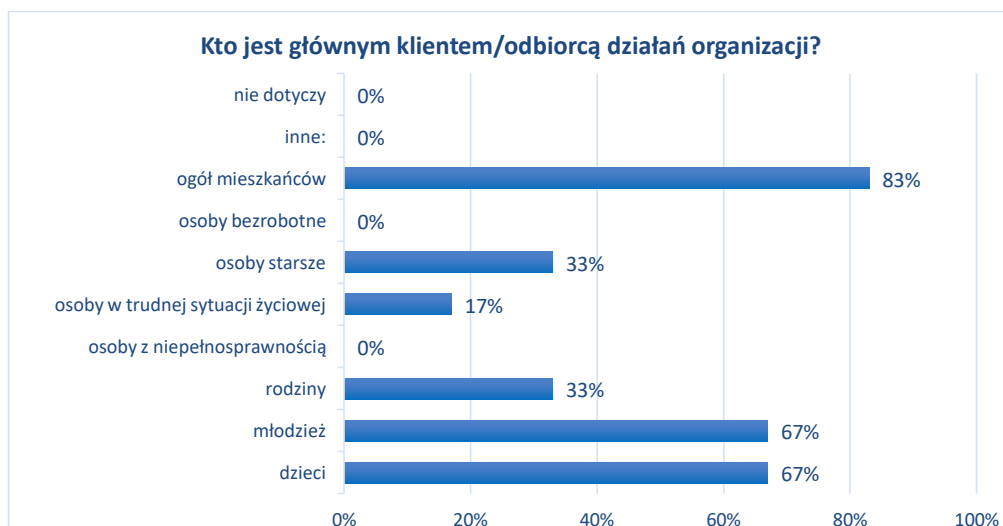
Wykres 30. Obszary działania na rzecz mieszkańców lub wybranych grup



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską**Tabela 14. Szczegółowy opis działań realizowanych przez organizację**

Proszę bardziej szczegółowo opisać działania realizowane przez organizację.
Odpowiedź
Obszarem działań stowarzyszenia którym kieruję, jego misją i celem działań jest m.in.: 1. Propagowanie i szerzenie kultury, 2. Działalność edukacyjna poprzez wystawianie na scenie: a) dzieł klasyki polskiej i obcej, b) spektakli historycznych, c) spektakli niosących przesłanie i wychowujących według wartości, 3. Kultywowanie tożsamości narodowej i regionalnej, pamięci o czasach minionych i dorobku przeszłych pokoleń.
Integracja społeczności lokalnej poprzez wyjazdy turystyczno-edukacyjne. Pikniki rodzinne. Wspieranie osób potrzebujących. Dbanie o środowisko.
Rozwój sportu w miejscowości
JS1924 to organizacja o charakterze proobronnym, skupiająca młodzieży i osoby dorosłe. Działamy w obszarze obrony cywilnej. Propagujemy kulturę, historię, sport. Inicjujemy i wspieramy działania mające na celu wsparcie społeczne i wolontariat
zakres imprez sportowych, edukacji fizycznej, szkoleń,
Jesteśmy małym stowarzyszeniem działającym na rzecz rozwoju lokalnego, działamy głównie na terenie Ściejowic. Organizacja liczy aktualnie 15 członków z czego 10 aktywnych, działamy raczej akcyjnie i projektowo. Odbiorcami naszych działań są mieszkańcy z całej gminy Liszki a czasami i z terenu gmin ościennych. Organizujemy działania z zakresu ochrony przyrody i edukacji ekologicznej i przyrodniczej, działania artystyczne i kulturalne, kultywowanie tradycji kulinarnych. Organizujemy liczne warsztaty, gry i zabawy, pikniki a także wycieczki krajoznawcze i edukacyjne, podejmujemy także inicjatywy charytatywne. Staramy się aktywizować i integrować mieszkańców naszej gminy.

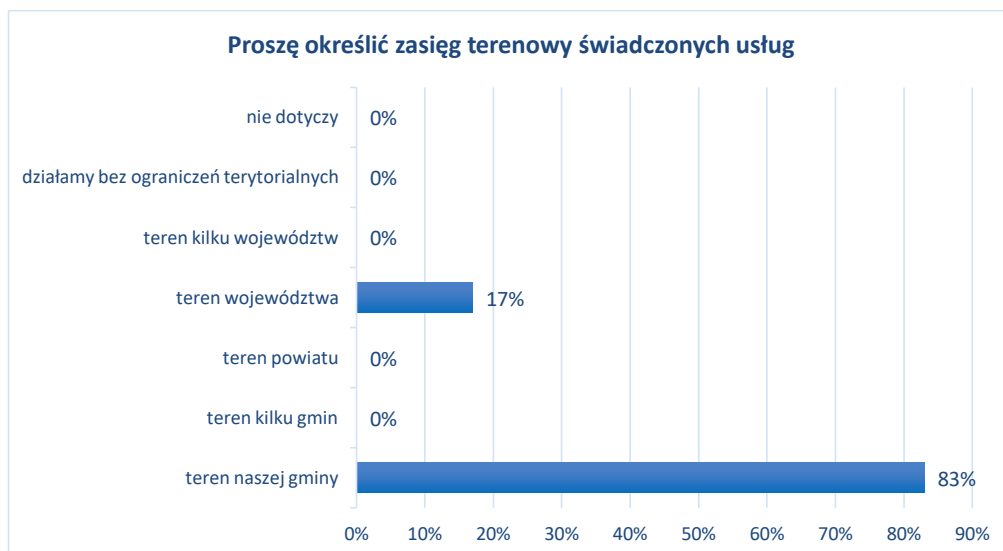
Głównym beneficjentem działań badanych organizacji jest ogół mieszkańców gminy (83% odpowiedzi). W drugiej kolejności są to dzieci (67%) i młodzież (67%). Żaden z badanych nie wskazał na odbiorców będących osobami z niepełnosprawnością, ani bezrobotnymi.

Wykres 31 Główni odbiorcy działań organizacji

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Badani w zdecydowanej większości (83%) podają, że teren działania ich organizacji obejmuje gminę Liszki.

Wykres 32. Zasięg terenowy świadczonych usług



Połowa (50%) badanych podaje, że odpłatność za korzystanie z działań oferowanych przez ich organizację zależy od tego, czy pozyskają stosowne dofinansowanie.

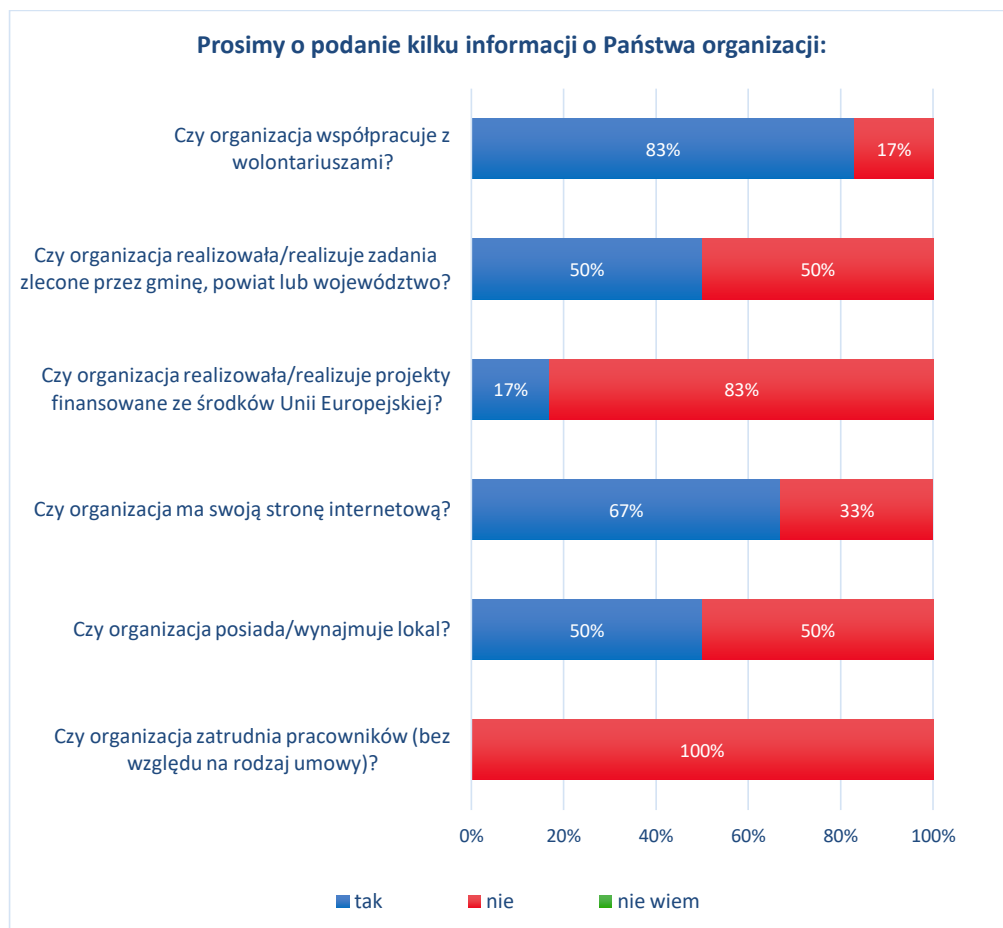
Wykres 33 Odpłatność działań oferowanych przez organizację



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Żadna z organizacji, których członkowie wzięli udział w ankietowaniu, nie zatrudnia pracowników, za to zdecydowana większość (83%) prowadzi współpracę z organizacjami pozarządowymi.

Wykres 34. Dodatkowe informacje o organizacji



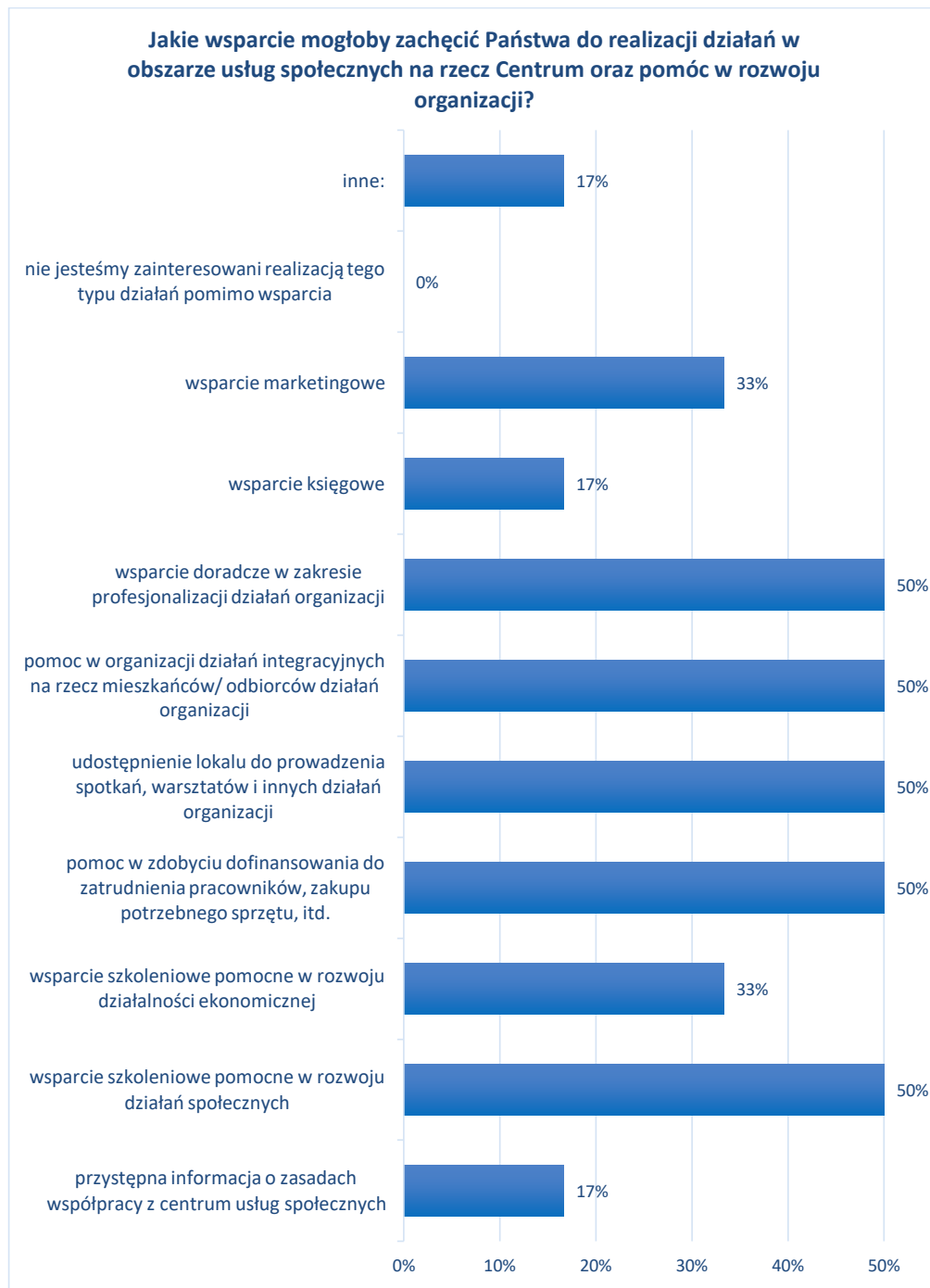
Na zakończenie spytano badanych o to, jakie rodzaje wsparcia mogłyby zachęcić ich do realizacji działań w obszarze usług społecznych na rzecz Centrum Usług Społecznych oraz pomóc im w rozwoju organizacji społecznych.

Po 50% odpowiedzi uzyskały: wsparcie doradcze dla organizacji, pomoc w organizowaniu działań integracyjnych na rzecz mieszkańców, udostępnienie lokalu do prowadzenia działań statutowych, pomoc w zdobyciu dofinansowania oraz wsparcie szkoleniowe.

W opinii części respondentów współpraca gminy z organizacjami pozarządowymi jest ograniczona głównie do okazjonalnych wydarzeń i nie ma charakteru systemowego. Wskazywano na potrzebę stworzenia stałej platformy współpracy oraz punktu wsparcia dla NGO w zakresie pozyskiwania funduszy i pisania projektów.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

Wykres 35. Wsparcie mogące zachęcić do realizacji działań w obszarze usług społecznych na rzecz Centrum oraz pomóc w rozwoju organizacji



Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

V WNIOSKI I REKOMENDACJE

Tabela 15. Wnioski i rekomendacje

Lp.	Wniosek	Rekomendacja
1.	Z perspektywy społecznych aspektów rozwoju Gminy Liszki znaczenie ma niekorzystny trend i perspektywa demograficzna, a więc starzenie się społeczeństwa (zwiększanie się liczby seniorów w populacji).	Usługi społeczne w gminie powinny odpowiadać na wyzwania związane z niekorzystnymi trendami demograficznymi. Ze względu na zjawisko starzenia się populacji konieczne jest wdrożenie przemyślanej polityki senioralnej i tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla (różnych grup) seniorów. Rekomendowane działania: W świetle wyników badań, które wskazują na silną potrzebę intelektualnej aktywności i uczestnictwa w życiu społecznym wśród osób starszych, rekomenduje się rozwój zróżnicowanej i lokalnie dostępnej oferty edukacyjnej dla seniorów, odpowiadającej ich zainteresowaniom, możliwościom i oczekiwaniom. Rekomendowane kierunki działań: 1. Utworzenie Uniwersytetu Trzeciego Wiek: • wykłady, warsztaty tematyczne, • współpraca z lokalnymi instytucjami, bibliotekami, szkołami i NGO. • mobilne „filie UTW” w sołectwach, 2. Tematyczne kursy i warsztaty dla seniorów – obsługa komputera i smartfona, treningi pamięci, zdrowy styl życia, języki obce, historia lokalna, literackie kluby dyskusyjne, rękodzieło. 3. Wspieranie edukacji międzypokoleniowej – łączenie seniorów i młodzieży w działaniach edukacyjnych, np. wspólne projekty cyfrowe, warsztaty artystyczne, czytelnicze i kulinarne. 4. Promocja edukacji jako formy profilaktyki i aktywizacji seniorów – kampanie informacyjne i zachęcające do udziału w zajęciach, promocja dobrych praktyk. Rozwój usług edukacyjnych dla seniorów pozwoli nie tylko zaspokoić ich potrzeby

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

		intelektualne, ale również przeciwdziałać samotności, poprawić dobrostan psychiczny, zwiększyć poczucie sprawczości i przynależności do wspólnoty lokalnej. Warto postrzegać edukację seniorów nie jako luksus, ale jako element profilaktyki, zdrowia i aktywnego starzenia się.
2.	Centrum Usług Społecznych powinno pełnić rolę koordynatora i współtwórcy lokalnego rynku usług, podmiotu sieciującego JST, NGO, biznes i mieszkańców Funkcją CUS jest również zapewnienie odpowiedniej jakości usług, m. in. poprzez tworzenie i monitorowanie standardów.	Rekomenduje się utworzenie systemu skutecznej koordynacji usług społecznych. Pożądane było by również wejście CUS w rolę podmiotu tworzącego i egzekwującego standardy w celu zapewnienia odpowiedniej jakości usług.
3.	Poziom wiedzy mieszkańców na temat CUS jest dość duży jednak poważnym wyzwaniem jest budowanie wizerunku nowej instytucji w oderwaniu od skojarzeń z GOPS i negatywnego stereotypu pomocy społecznej. Skuteczne wypełnianie roli CUS wiąże się z koniecznością dotarcia z informacją do mieszkańców i zbudowania skutecznej strategii komunikacyjnej	Pożądane jest opracowanie precyzyjnego planu komunikacji CUS ze społecznością lokalną, obejmującego m.in. określenie kluczowych kanałów (nośników) informacji, jak np. lokalne media, w tym społecznościowe, ogłoszenia i ulotki, czy bezpośrednie spotkania z mieszkańcami. Konieczne jest również wypracowanie i komunikowanie puli argumentów, a więc korzyści płynących z powstania CUS (dla mieszkańców – lokalnej społeczności oraz dla miasta jako jednostki samorządu terytorialnego). Z pewnością warto prowadzić kampanie społeczne, a także szeroko rozumiane działania edukacyjne w tym obszarze.
4.	Rodziny z dziećmi wyrażają szczególnie silne potrzeby w zakresie rozwoju oferty edukacyjno-wychowawczej, zwracając uwagę na deficyty w dostępności zajęć rozwijających dla dzieci i młodzieży – zarówno w wymiarze edukacyjnym, jak i emocjonalnym. Duża część respondentów źle oceniła ofertę spędzania czasu wolnego w Gminie Liszki. Wskazano potrzebę rozwoju lokalnie dostępnej i atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Jej brak	W odpowiedzi na jasno wyrażone potrzeby rodzin w Gminie Liszki kluczowe jest skoncentrowanie działań na zapewnieniu dostępnego i kompleksowego wsparcia rozwojowego, wychowawczego i opiekuńczego. Usługi społeczne powinny być ukierunkowane na realne potrzeby codziennego życia rodzin – z naciskiem na edukację, opiekę i integrację społeczną. Proponowane działania:

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

	może prowadzić do izolacji społecznej, wzrostu ryzykownych zachowań oraz odpływu młodych ludzi poza gminę. Potrzebne są działania wspierające rozwój pasji, integrację rówieśniczą i aktywność fizyczną – realizowane blisko miejsca zamieszkania .	1. Rozszerzenie lokalnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży – prowadzenie bezpłatnych i odpłatnych zajęć sportowych, artystycznych, edukacyjnych i rekreacyjnych w szkołach, świetlicach i plenerze – w poszczególnych sołectwach. 2. Utworzenie przestrzeni do spotkań – przyjaznych miejsc dedykowanych młodzieży, gdzie mogą rozwijać pasje, uczestniczyć w warsztatach i spędzać czas w sposób bezpieczny i twórczy, pod opieką przygotowanych animatorów. 3. Ułatwienie dostępu do pomocy specjalistycznej, w tym psychologicznej, pedagogicznej i terapeutycznej, dostępnej w lokalnym środowisku. 4. Tworzenie przyjaznych form wsparcia rodzicielskiego – np. cykle edukacyjne dla rodziców, spotkania wspierające, konsultacje wychowawcze, prowadzone w otwarty i przystępny sposób. 5. Budowanie systemu informacji i koordynacji usług, aby rodzice łatwo mogli odnaleźć potrzebne wsparcie w swoim otoczeniu i skorzystać z oferty dopasowanej do ich sytuacji. Wzmocnienie systemowego wsparcia dla rodzin z dziećmi nie tylko poprawi jakość ich życia, ale także zwiększy szanse rozwojowe dzieci, odciąży opiekunów, ułatwi godzenie życia zawodowego z rodzinnym i wzmocni więzi rodzinne.
5.	Wśród badanych mieszkańców gminy Liszki istnieje dość duże przyzwolenie na tworzenie odpłatnej oferty usług społecznych. Ponad 50% badanych deklaruje chęć skorzystania z usług odpłatnych/częściowo odpłatnych.	Tworzenie odpłatnej oferty usług społecznych nie może pozostawać w sprzeczności z ich powszechnością i dostępnością dla jak najszerzych grup mieszkańców. Pobieranie opłat za usługi nie jest tożsame z budowaniem komercyjnego modelu ich świadczenia. Owe opłaty powinny być dodatkowym, a nie wiodącym źródłem finansowania lokalnego systemu usług. Środki pobierane od odbiorców powinny służyć zapewnieniu większej dostępności usług, natomiast z całą pewnością nie mogą być czynnikiem wpływającym na standard, czy jakość ich świadczenia. Osobną kwestią pozostaje oczywiście ustalenie odpowiedniej wysokości

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

		opłat, być może warto rozważyć ustanowienie systemu zniżek.
6.	Oferta usług społecznych oraz sposób ich świadczenia muszą być dopasowane do precyzyjnie zdiagnozowanych potrzeb odbiorców. Na podstawie zrealizowanych badań można dodać, że wspomniana oferta powinna być wielowymiarowa i kompleksowa. W dużym stopniu chodzi tu o zaspokojenie różnych kategorii potrzeb: niższego i wyższego rzędu.	Rekomenduje się tworzenie dopasowanych do indywidualnych potrzeb odbiorców, możliwie rozbudowanych pakietów usług społecznych. Kompleksowość oferty oznacza również zaspokajanie zróżnicowanych oczekiwań (różnych grup) odbiorców. Tego rodzaju pakiety usług powinny być szerokie i zaspokajać różne kategorie potrzeb odbiorców (podstawowe i bardziej zaawansowane). Warto podkreślić, że dotyczy to wszystkich grup odbiorców, w tym klientów pomocy społecznej, którzy – oprócz świadczeń z systemu pomocy społecznej – mogliby otrzymywać w pakiecie np. usługę edukacyjną lub kulturalną. Być może tego rodzaju strategia konstruowania pakietów usług sprzyjałaby minimalizacji zagrożenia stygmatyzacją osób korzystających ze świadczeń z systemu pomocy społecznej,
7.	W przeprowadzonych badaniach wykazano, że w Gminie Liszki nie ma wystarczającej infrastruktury kulturowej i rekreacyjnej. Zasoby fizyczne i lokalizacyjne nie zawsze są ożywiane odpowiednimi działaniami programowymi co sprawia, że wiele miejsc pozostaje niewykorzystanych lub mało atrakcyjnych dla różnych grup społecznych. Identyfikuje się potrzebę systematycznego i strategicznego podejścia do aktywizacji przestrzeni publicznych, poprzez integrację działań kulturalnych, rekreacyjnych i edukacyjnych oraz poprawę komunikacji społecznej. Tylko wtedy możliwe będzie pełne wykorzystanie potencjału gminy jako miejsca nie tylko zamieszkania, ale także aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i kulturalnym.	W celu wykorzystania istniejącej infrastruktury kulturowej i rekreacyjnej w Gminie Liszki, rekomenduje się wdrożenie spójnej strategii aktywizacji przestrzeni publicznych, która obejmie zarówno aspekt programowy, jak i promocyjny. W szczególności proponuje się działania: • Opracowanie kalendarza wydarzeń lokalnych, obejmującego wszystkie sołectwa, z naciskiem na cykliczne imprezy rodzinne, plenerowe, międzypokoleniowe i rekreacyjne (np. pikniki, koncerty, gry terenowe, dni sołectw). • Aktywne angażowanie mieszkańców w tworzenie oferty – m. in. poprzez konsultacje społeczne, partnerstwo z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi twórcami i przedsiębiorcami. • Zwiększenie widoczności lokalnych inicjatyw – rozwój narzędzi komunikacyjnych (strona internetowa, media społecznościowe, plakaty), promocja wydarzeń oraz

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

		transmisje i relacje online z wybranymi wydarzeniami. • Lepsze wykorzystanie istniejącej infrastruktury – adaptacja budynków sołeckich, budynków OSP, parków, placów zabaw i tras rekreacyjnych na potrzeby konkretnych działań edukacyjno-integracyjnych. • Wprowadzenie lokalnych animatorów kultury i rekreacji - organizatorów społeczności lokalnej – osób odpowiedzialnych za inicjowanie i koordynowanie działań w przestrzeniach publicznych, szczególnie poza centrum gminy, w sołectwach. W efekcie realizacji tych działań przestrzenie publiczne przekształcą się w dynamiczne centra życia społecznego i kulturalnego, sprzyjające integracji mieszkańców, budowaniu relacji międzyludzkich oraz wzmocnieniu lokalnej tożsamości i poczucia przynależności.
--	--	---

8.	Na podstawie analizy badań ilościowych i jakościowych można stwierdzić, że w Gminie Liszki istnieje wyraźne zapotrzebowanie na wzmocnienie i rozwijanie form aktywności lokalnej i sąsiedzkiej, które sprzyjają budowaniu więzi międzyludzkich, integracji społecznej oraz poczucia przynależności do wspólnoty. Respondenci zwracają uwagę, że aktywność lokalna ma szczególne znaczenie w kontekście przeciwdziałania samotności, marginalizacji społecznej oraz odbudowywania zaufania i współpracy w społeczności.	W odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby rekomenduje się przyjęcie zintegrowanego modelu rozwoju usług społecznych, opartego na bliskości, dostępności, partnerskiej współpracy oraz aktywnym zaangażowaniu samych mieszkańców. Szczególny nacisk należy położyć na wspieranie form aktywności lokalnej i sąsiedzkiej sprzyjających budowaniu trwałych więzi międzyludzkich oraz poczucia przynależności do wspólnoty. Rekomendowane kierunki działań w tym zakresie: 1. Rozbudowa i różnicowanie oferty usług społecznych. Zapewnienie usług dostosowanych do potrzeb konkretnych grup społecznych – dzieci, młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin i opiekunów – z równoczesnym rozwijaniem ogólnodostępnych działań profilaktycznych, integracyjnych i edukacyjnych, które będą sprzyjać spotkaniom międzypokoleniowym i wzmocnieniu sąsiedzkich relacji. 2. Tworzenie lokalnych punktów wsparcia i integracji społecznej. Uruchomienie miejsc
----	---	---

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

		aktywności mieszkańców (np. świetlic, klubów sąsiedzkich, punktów doradczych), szczególnie w sołectwach, które będą dostępne na co dzień i będą sprzyjać spontanicznym i zorganizowanym formom współpracy, wzajemnej pomocy, wspólnego spędzania czasu oraz odbudowywania zaufania społecznego. Wzmocnienie roli Centrum Usług Społecznych (CUS) Wsparcie CUS w roli koordynatora działań i integratora lokalnych inicjatyw poprzez: prowadzenie dostępnego katalogu usług społecznych i miejsc aktywności, wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi i liderami społecznymi, animowanie lokalnych partnerstw na rzecz budowania wspólnotowości i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
9.	Przeprowadzone badania wyraźnie wskazują, że profilaktyka zdrowotna oraz edukacja prozdrowotna są uznawane przez mieszkańców za jeden z kluczowych obszarów wsparcia wszystkich grup społecznych.	Rekomenduje się opracowanie i wdrożenie zintegrowanego lokalnego programu profilaktyki zdrowotnej i edukacji prozdrowotnej, obejmującego: 1. Systematyczne działania edukacyjne w placówkach oświatowych – wprowadzenie zajęć dotyczących zdrowego odżywiania, higieny psychicznej, aktywności fizycznej oraz radzenia sobie ze stresem, realizowanych w przedszkolach, szkołach podstawowych. 2. Zwiększenie dostępności do wsparcia psychologicznego. 3. Organizację lokalnych kampanii informacyjnych i wydarzeń prozdrowotnych – takich jak dni zdrowia, warsztaty tematyczne, pikniki rodzinne z elementami profilaktyki oraz spotkania z ekspertami, dostępne także w mniejszych miejscowościach gminy. 4. Wsparcie edukacyjne i psychologiczne dla rodziców – realizację programów typu „Szkoła dla Rodziców” oraz warsztatów rozwijających kompetencje wychowawcze i wiedzę na temat zdrowia dzieci i młodzieży, wsparcia w rozwiązywaniu konfliktów w rodzinach w formie warsztatów podnoszących kompetencje komunikacyjne.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

MAŁOPOLSKA

		5. Wykorzystanie lokalnej infrastruktury i zasobów instytucjonalnych – bibliotek, OSP i innych organizacji pozarządowych do prowadzenia działań edukacyjnych i profilaktycznych na poziomie środowiskowym. Stały monitoring i ewaluację programu – wdrożenie mechanizmu oceny skuteczności działań, analizę potrzeb i dostosowywanie oferty do zmieniającej się sytuacji zdrowotnej i społecznej rodzin w gminie.
10.	Wyniki badań wskazują, że osoby z niepełnosprawnościami mają ograniczony dostęp do oferty edukacyjnej i kulturalnej, która w obecnym kształcie nie uwzględnia w wystarczającym stopniu ich potrzeb, możliwości i sytuacji życiowej. Brakuje działań dostosowanych zarówno pod względem fizycznej dostępności, jak i formy przekazu czy tematyki zajęć. Oferta edukacyjna i kulturalna w Gminie Liszki wymaga rozszerzenia i dostosowania do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – tak, aby była inkluzywna, dostępna i oparta na zasadzie równego uczestnictwa. Brak takich działań prowadzi do pogłębiania izolacji, ograniczenia rozwoju osobistego oraz wykluczenia z życia wspólnotowego.	Rekomenduje się podjęcie działań zmierzających do tworzenia zróżnicowanej oferty edukacyjnej oraz kulturalnej, która będzie odpowiadać na realne potrzeby tej grupy mieszkańców – niezależnie od ich wieku, poziomu sprawności i miejsca zamieszkania. Wskazuje się na potrzebę podejmowania działań w zakresie: 1. Dostosowania zajęć i wydarzeń do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: • organizacja zajęć w przestrzeniach pozbawionych barier architektonicznych, • wsparcia asystenta lub opiekuna, • umożliwienie udziału rodzin z osobą z niepełnosprawnością – oferta integracyjna. 2. Tworzenie lokalnych punktów edukacyjno-kulturalnych w sołectwach – mobilne pracownie prowadzące zajęcia dostosowane do różnych poziomów sprawności i potrzeb komunikacyjnych. 3. Współpraca międzysektorowa i z organizacjami pozarządowymi – rozwój partnerstwa z NGO, szkołami specjalnymi, stowarzyszeniami rodziców i samymi osobami z niepełnosprawnościami w celu współtworzenia oferty. 4. Promowanie kultury włączającej i integracyjnej – organizacja wspólnych wydarzeń dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów z różnymi poziomami sprawności – jako element integracji społecznej i przełamywania barier mentalnych. Realizacja tych działań przyczyni się do budowy społeczności otwartej, różnorodnej i włączającej, w której osoby z niepełnosprawnościami mogą rozwijać

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

	swoje pasje, uczyć się, tworzyć i uczestniczyć w życiu kulturalnym gminy na równych prawach z innymi mieszkańcami.
--	--

VI ANALIZA SWOT SYSTEMU USŁUG SPOŁECZNYCH W GMINIE LISZKI

Zgodnie z „Koncepcją badania diagnozującego potrzeby i potencjał wspólnoty samorządowej” zatwierdzoną przez ROPS, poniżej przedstawiamy analizę SWOT, która syntetyzuje główne wnioski z niniejszej diagnozy.

Tabela 15. Analiza SWOT

Mocne strony (Strengths)	Słabe strony (Weaknesses)
- programy zdrowotne i profilaktyczne (dożywanie dzieci, przeciwdziałanie przemocy, program wspierania rodziny) , - współpraca instytucji działających na rzecz rodziny np. Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie, -ustawiczne kształcenie kadry pomocy społecznej w zakresie umiejętności działania na rzecz rodziny i osób , - wspieranie rodzin przez asystenta rodziny, - działalność organizacji pozarządowych, - dobre zaplecze edukacyjne i sportowe na terenie Gminy Liszki, - pozyskiwanie środków zewnętrznych, - korzystne położenie gminy (atrakcyjne położenie w środowisku przyrodniczym)	- niewystarczająca liczba usług społecznych, - niewystarczająca rozwinięta polityka senioralna, - niewystarczająca liczba działań międzysektorowych na rzecz OzN, seniorów, rodzin, - niewystarczająca oferta różnorodnych form spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży,
Szanse (Opportunities)	Zagrożenia (Threats)
- dalsze pozyskiwanie dofinansowania ze środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027 , - rozwój międzysektorowej polityki społecznej, - wzrost zainteresowania partycypacją obywatelską na poziomie lokalnym,	- starzenie się społeczeństwa, - nieznane dotychczas problemy społeczne np. cyberprzemoc, cyberuzależnienia, - ryzyko uzależnienia rozwoju usług społecznych od finansowania zewnętrznego

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

VII ODNIESIENIE DO PYTAŃ BADAWCZYCH

Poniżej zestawiono główne pytania badawcze wraz z odpowiedziami będącymi podsumowaniem analizy przeprowadzonych badań, wniosków i rekomendacji. Tabela ta służy przejrzystości dokumentu i pokazuje zgodność diagnozy z założeniami metodologicznymi.

Tabela 16. Odniesienie do pytań badawczych

Pytanie badawcze	Odpowiedz
Jakie są kluczowe potrzeby mieszkańców w zakresie usług społecznych?	- wdrożenie przemyślanej polityki senioralnej i tworzenie kompleksowej oferty usług społecznych dla (różnych grup) seniorów; - skoncentrowanie działań na rzecz rodzin polegających na zapewnieniu dostępnego i kompleksowego wsparcia rozwojowego, wychowawczego i opiekuńczego; - rozszerzenie lokalnej oferty zajęć dla dzieci i młodzieży poprzez prowadzenie bezpłatnych i odpłatnych zajęć sportowych, artystycznych, edukacyjnych i rekreacyjnych w szkołach, świetlicach i plenerze – w poszczególnych sołectwach; - zapewnienie usług dostosowanych do potrzeb konkretnych grup społecznych – dzieci, młodzieży, osób starszych, osób z niepełnosprawnościami, rodzin i opiekunów – z równoczesnym rozwijaniem ogólnodostępnych działań profilaktycznych, integracyjnych i edukacyjnych, które będą sprzyjać spotkaniom międzypokoleniowym i wzmacnianiu sąsiedzkich relacji; - organizowanie lokalnych kampanii informacyjnych i wydarzeń prozdrowotnych – takich jak dni zdrowia, warsztaty tematyczne, pikniki rodzinne z elementami profilaktyki oraz spotkania z ekspertami, dostępne także w mniejszych miejscowościach gminy, - organizowanie zajęć i wydarzeń dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami: • organizacja zajęć w przestrzeniach pozbawionych barier architektonicznych, • wsparcia asystenta lub opiekuna, • umożliwienie udziału rodzin z osobą z niepełnosprawnością – oferta integracyjna; - koordynowanie działań i integrowanie lokalnych inicjatyw poprzez: prowadzenie dostępnego katalogu usług społecznych i miejsc aktywności, wspieranie współpracy z organizacjami pozarządowymi i liderami społecznymi, animowanie lokalnych partnerstw na rzecz budowania

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

	wspólnotowości i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.
Jakie grupy społeczne mają niezaspokojone potrzeby i w jakich obszarach?	- seniorzy – edukacja, opieka, integracja; - rodziny – edukacja, spędzanie czasu wolnego, integracja, - osoby z niepełnosprawnością - edukacja, opieka, integracja;
Jakie formy usług społecznych są obecnie dostępne w gminie?	- wsparcie asystenta rodziny, - profilaktyka uzależnień, - asystent osobisty osoby z niepełnosprawnością, - Lisiecka Karta Mieszkańca,
Jakie istnieją zasoby i potencjał lokalny (instytucjonalny, społeczny, infrastrukturalny)?	- 11 przedszkoli , 11 szkół podstawowych, 2 żłobki, - 8 piłkarskich klubów sportowych, 2 szkoły piłkarskie, 1 klub karate, UKS Judo, UKS Siemaszka, UKS Orliki z Mnikowa, UKS 2010, Escape Dance Academy, 8 boisk sportowych, basen i przyszkolne sale sportowe, - 10 świetlic wiejskich, - Punkt Konsultacyjny, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - 26 organizacji pozarządowych i podmiotów, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, - Gminna Biblioteka Publiczna w Liskach ,
Jakie są główne bariery w dostępie do usług społecznych?	- ograniczenie sieci zbiorowego transportu publicznego powodującego zjawisko wykluczenia transportowego np. seniorów i seniorek z terenów wiejskich w dostępie do usług społecznych, - słaba dostępność informacyjną dla niektórych grup społeczności Gminy Liszki np. osób starszych - słabe kompetencje cyfrowe seniorów i ich obawy co do korzystania z sieci i sprzętu elektronicznego, przyzwyczajenie do komunikacji bezpośredniej, tradycyjnej, - zbyt mała oferta usług społecznych dostosowanych dla poszczególnych grup mieszkańców, - zbyt mała ilość odpowiedniej infrastruktury niezbędnej do realizacji usług społecznych na terenie Gminy Liszki
Jakie usługi powinny być rozwijane w pierwszej kolejności?	- warsztaty edukacyjno- rozwojowe dla poszczególnych grup społecznych, - programy kulturalne, - akcje społeczne, pikniki, wydarzenia w środowisku,
W jaki sposób można zaangażować społeczność lokalną w planowanie usług?	- opracowanie precyzyjnego planu komunikacji CUS ze społecznością lokalną, obejmującego m.in. określenie kluczowych kanałów (nośników) informacji, jak np. lokalne media, w tym społecznościowe, ogłoszenia i ulotki, czy bezpośrednie spotkania z mieszkańcami.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

	- aktywne angażowanie mieszkańców w tworzenie oferty – m. in. poprzez konsultacje społeczne, partnerstwo z organizacjami pozarządowymi oraz lokalnymi twórcami i przedsiębiorcami.
Jakie są szanse i zagrożenia dla rozwoju usług?	Szanse: - dalsze pozyskiwanie dofinansowania ze środków unijnych w ramach nowej perspektywy finansowej 2021-2027, - rozwój międzysektorowej polityki społecznej, - wzrost zainteresowania partycypacją obywatelską na poziomie lokalnym, Zagrożenia: - starzenie się społeczeństwa, - nieznanne dotychczas problemy społeczne np. cyberprzemoc, cyberuzależnienia, - ryzyko uzależnienia rozwoju usług społecznych od finansowania zewnętrznego,

Tabela ta służy przejrzystości dokumentu i pokazuje zgodność diagnozy z założeniami metodologicznymi ROPS.

VIII ZAKOŃCZENIE

Niniejsza diagnoza została opracowana zgodnie z założeniami „Koncepcji badań diagnozujących potrzeby i potencjał wspólnoty samorządowej w zakresie usług społecznych” zatwierdzonej przez Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej. Dokument zawiera:

- kompleksową analizę potrzeb mieszkańców w zakresie usług społecznych,
- identyfikację lokalnych zasobów i potencjału instytucjonalnego,
- wskazanie barier w dostępie i realizacji usług,
- analizę SWOT jako strategiczne podsumowanie diagnozy,
- rekomendacje zróżnicowane według grup społecznych i źródeł danych.

Diagnoza spełnia również wymogi art. 21 ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o realizowaniu usług społecznych przez centrum usług społecznych i stanowi podstawę do opracowania Programu Usług Społecznych oraz do podejmowania dalszych decyzji w zakresie rozwoju systemu wsparcia społecznego w Gminie Liszki.

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską
 MAŁOPOLSKA

SPIS WYKRESÓW I TABEL

Wykres 1. Płeć ankietowanych dorosłych mieszkańców gminy Liszki	23
Wykres 2. Wykształcenie respondentów	24
Wykres 3. Miejsce zamieszkania respondentów	24
Wykres 4. Okres zamieszkania respondentów w gminie	25
Wykres 5. Status zawodowy respondentów	25
Wykres 6. Warunki życia mieszkańców w gminie	26
Wykres 7. Sytuacja rodzinna mieszkańców	26
Wykres 8. Najczęstsze w gminie negatywne zjawiska dotyczące dzieci i młodzieży	27
Wykres 9. Najbardziej potrzebne w gminie działania wspierające rozwój dzieci i młodzieży	28
Wykres 10. Problemy związane ze starzeniem się u mieszkańców gminy	29
Wykres 11. Zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób starszych w gminie – cz. 1	30
Wykres 12. Zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób starszych w gminie – cz. 2	31
Wykres 13. Najważniejsze działania w najbliższych latach dla wsparcia osób starszych i ich rodzin	32
Wykres 14. Zjawiska wpływające na funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami w gminie	34
Wykres 15. Najważniejsze działania w najbliższych latach dla wsparcia osób niepełnosprawnych i ich rodzin ...	36
Wykres 16. Trudności życiowe, z jakimi najczęściej zmagają się rodziny z dziećmi w gminie	38
Wykres 17. Trudności życiowe, z jakimi najczęściej zmagają się rodziny z dziećmi w gminie	40
Wykres 18. Najważniejsze działania w najbliższych latach w gminie dla wspierania rodzin z dziećmi	42
Wykres 19. Oferta spędzania wolnego czasu przez mieszkańców w gminie	43
Wykres 20. Dostępność form spędzania wolnego czasu i rozwoju osobistego w gminie	43
Wykres 21. Braki oferty kulturalnej w gminie według mieszkańców	44
Wykres 22. Braki w ofercie edukacyjnej dla pewnej grupy społecznej	45
Wykres 23. Ocena oferty spędzania wolnego czasu w gminie	46
Wykres 24. Odpłatność usług świadczonych na rzecz różnych grup mieszkańców	47
Wykres 25. Częstotliwość angażowania się w działania społeczne	47
Wykres 26. Najważniejsze działania w najbliższych latach dla wspierania rozwoju aktywności społecznej i obywatelskiej w gminie	48
Wykres 27. Gotowość do zaangażowania się w działalność społeczną	49
Wykres 28. Wiedza o zadaniach i roli centrów usług społecznych	49
Wykres 29. Działania na rzecz mieszkańców lub wybranych grup w wybranych obszarach	50
Wykres 30. Obszary działania na rzecz mieszkańców lub wybranych grup	51
Wykres 31. Główni odbiorcy działań organizacji	52
Wykres 32. Zasięg terenowy świadczonych usług	53
Wykres 33. Odpłatność działań oferowanych przez organizację	53
Wykres 34. Dodatkowe informacje o organizacji	54
Wykres 35. Wsparcie mogące zachęcić do realizacji działań w obszarze usług społecznych na rzecz Centrum oraz pomóc w rozwoju organizacji	55
 Tabela 1. Struktura wieku i płci ankietowanych	4
Tabela 2. Pozostałe problemy utrudniające życie osobom starszym lub ich opiekunom w gminie	32
Tabela 3. Dodatkowe działania mogące wesprzeć osoby starsze lub ich rodziny	34
Tabela 4. Pozostałe problemy utrudniające życie osobom z niepełnosprawnościami w gminie	34
Tabela 5. Inne potrzebne działania wspierające osoby z niepełnosprawnością lub ich rodziny	37
Tabela 6. Pozostałe bariery utrudniające życie rodzinom z dziećmi w gminie	39
Tabela 7. Inne potrzebne działania wspierające rodzinę	39
Tabela 8. Pozostałe działania wspierające rodzinę	39

Rzeczpospolita
PolskaDofinansowane przez
Unię Europejską

<i>Tabela 9. Pozostałe problemy utrudniające życie rodzinom z dziećmi w gminie</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 10. Pozostałe działania wspierające rodzinę</i>	<i>41</i>
<i>Tabela 11. Propozycje oferty kulturalnej według mieszkańców</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 12. Propozycje oferty edukacyjnej według mieszkańców</i>	<i>45</i>
<i>Tabela 13. Propozycje spędzania wolnego czasu wg mieszkańców</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 14. Szczegółowy opis działań realizowanych przez organizację</i>	<i>52</i>
<i>Tabela 15. Wnioski i rekomendacje</i>	<i>55</i>
<i>Tabela 16. Analiza SWOT</i>	<i>63</i>
<i>Tabela 17. Odniesienie do pytań badawczych</i>	<i>64</i>